

**Andersson Elffers Felix
Politieacademie
Stichting Maatschappij,
Veiligheid en Politie**

De maatschappelijke
integratie van de politie in
Amsterdam Oud-West

Utrecht, juni 2009

AP64/amsterdam oud-west

drs. F. Pieters
drs. H. Quint Bc
drs. R. Ulrich
dr R. van der Wal
drs. C. Wiebrens

Inhoud

1 Inleiding 4

- 1.1 Aanleiding 4
- 1.2 Onderzoeksopzet 4
- 1.3 Onderzoeksvragen en analysekader 5

2 Veiligheidsproblematiek 8

- 2.1 Amsterdam Oud-West 8
- 2.2 De veiligheidsproblematiek 9

3 Veiligheidsaanpak 12

- 3.1 De veiligheidsaanpak van het stadsdeel 12
- 3.2 De veiligheidsaanpak van de politie 13

4 Integratie in de wijk 16

- 4.1 Organisatie en werkwijze politie 16
- 4.2 Burgers kennen de politie 16
- 4.3 De politie kent de burgers 17
- 4.4 De politie heeft contacten met allochtonen 17
- 4.5 De politie kent de problematiek 19
- 4.6 Participatie in buurtnetwerken 19
- 4.7 Invloed van burgers op het veiligheidsbeleid 20
- 4.8 Communicatie 20
- 4.9 Voorwaarden voor integratie in de wijk 21
- 4.10 Conclusies 21

5 Integratie in professionele netwerken 23

- 5.1 Participatie in netwerken van professionals 23
- 5.2 Convenanten 24
- 5.3 Veelplegers en jeugdproblematiek 24
- 5.4 Oordeel over de samenwerking met de politie 25
- 5.5 Doorwerking van afspraken in het wijkteam 26
- 5.6 Betrouwbaarheid 26
- 5.7 Conclusies 26

6 Integratie in het bestuur 28

- 6.1 Organisatie van de samenwerking 28
- 6.2 Integratie van beleid 28
- 6.3 Afstemming inzet op lokale prioriteiten 28
- 6.4 Bijdrage van de politie aan het lokaal veiligheidsbeleid 28
- 6.5 Oordeel bestuur over de politie 29
- 6.6 Betrokkenheid raad bij politie(beleid) 29
- 6.7 Conclusies 30

7 Legitimiteit 31

8 Conditionerende factoren 32

- 8.1 Organisatie en formatie 32
- 8.2 Kerntakendiscussie 33

9 Conclusies 34

10 Aanbevelingen 38

Bijlage 1: Scores interviews per facet 40

Bijlage 2: Overzicht gesprekspartners 41

Bijlage 3: Samenstelling stuurgroep en onderzoeksteam 42

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De probleemgerichte aanpak en gebiedsgebonden werken zijn wezenskenmerken van het Nederlandse politiebestedel. De sterke verankering in de wijken, in professionele netwerken en in het openbaar bestuur wordt beschouwd als een belangrijke basis voor de legitimiteit van de politie.

Het Lectoraat Gemeenschappelijke Veiligheidskunde van de Politieacademie, de Stichting Maatschappij Veiligheid en Politie en Andersson Elffers Felix hebben het initiatief genomen voor een onderzoek naar de mate van integratie van de politie in de wijken, in professionele netwerken en in het openbaar bestuur.

Er zijn verschillende aanleidingen voor dit onderzoek.

De eerste aanleiding heeft betrekking op integrale veiligheid. Maatschappelijke integratie van de politie wordt beschouwd als een belangrijke voorwaarde voor integrale veiligheid.

De tweede aanleiding betreft de legitimiteit van de politie. Om effectief op te kunnen treden moet de politie beschikken over legitimiteit. Daarom is het van belang te weten waar de legitimiteit van het politieoptreden op gebaseerd is en in hoeverre de legitimiteit van het optreden van de politie samenhangt met de mate van maatschappelijke integratie.

De derde aanleiding wordt gevormd door ontwikkelingen in het politiebestedel. De afgelopen jaren wezen die in de richting van centralisatie en meer nadruk op repressie. Het is de vraag wat het effect is van deze ontwikkelingen, zoals de invoering van prestatiecontracten en de kerntakendiscussie, op de maatschappelijke integratie van de politie.

1.2 Onderzoekopzet

Het onderzoek bestaat uit case studies. Aan de hand van documentenanalyse en half gestructureerde interviews met stakeholders is nagegaan in hoeverre de politie is geïntegreerd in wijken, in netwerken van professionals en in het lokale bestuur en welke factoren bepalend zijn voor de mate van maatschappelijke integratie en de legitimiteit van de politie. Per casus is een basiseenheid onderzocht.

Bij de selectie van cases is gezorgd voor een spreiding naar gemeentegrootte en regio's. In de eerste plaats om te zorgen dat de cases representatief zijn. Maar ook om in beeld te brengen in hoeverre de maatschappelijke integratie van de politie verschilt tussen regio's en gemeenten van verschillende grootteklassen. De case studies zijn uitgevoerd in Amsterdam Oud-West, Gouda-Oost, Helmond, Sint Anthonis, Rotterdam Beverwaard en Veldhoven. De resultaten van de zes case studies zijn samengevat in een landelijke rapportage. Daarnaast zijn de resultaten per case study afzonderlijk gepubliceerd in uitgebreide rapportages.

Deze rapportage beschrijft de uitkomsten van de casestudie in de gemeente Amsterdam. Het onderzoek, dat plaatsvond in het laatste kwartaal van 2006 en de eerste vier maanden van 2007, richtte zich op het gebied van het wijkteam Amsterdam Oud-West. Dat gebied valt samen met het gelijknamige stadsdeel. Het onderzoek werd uitgevoerd door onderzoekers van Andersson Elffers Felix en van de Onderzoeksgroep van de Politieacademie onder supervisie

van een stuurgroep voor het onderzoek naar de maatschappelijke integratie en legitimiteit van de politie.¹

Het onderzoek heeft een kwalitatief karakter en bestaat uit bestudering van documenten en interviews met stakeholders.² De uitkomsten zijn verwerkt aan de hand van een analysekader, waar de dimensies integratie in de wijk, integratie in netwerken van professionals, integratie in het bestuur en legitimiteit van de politie zijn uitgewerkt in thema's en indicatoren waarbij de aanpak en de organisatie formeel geregeld zijn. Op grond van de beoordeling van de uitkomsten aan de hand van het analysekader worden conclusies getrokken over de mate van integratie van de politie in de wijk, het netwerk van professionals en het bestuur, de legitimiteit van de politie en het effect van conditionerende factoren. De uitkomsten worden weergegeven in de vorm van een schoolrapport.³

1.3 Onderzoeksvragen en analysekader

De centrale vraagstelling van het onderzoek luidt:

In welke mate is de politie geïntegreerd in de wijk, in professionele netwerken en in het openbaar bestuur en welke factoren beïnvloeden de mate van maatschappelijke integratie van de politie?

Deze vraagstelling is uitgewerkt in vijf subvragen:

- In hoeverre is de politie geïntegreerd in de wijk?
- In hoeverre is de politie geïntegreerd in lokale netwerken van professionals?
- In hoeverre is de politie geïntegreerd in het lokale bestuur?
- Welke gevolgen heeft de mate van maatschappelijke integratie voor de legitimiteit van de politie?
- Wat zijn conditionerende factoren voor de maatschappelijke integratie van de politie?

Per onderzoeksvraag zijn aandachtspunten en indicatoren geformuleerd die tezamen het analysekader vormen voor het onderzoek. Bij de analyse is consequent onderscheid gemaakt tussen:

- de formele organisatie, die tot uitdrukking komt in documenten en overleggremia
- de oordelen van bestuurders en managers en
- de oordelen van burgers en professionals.

Hierdoor kunnen eventuele tegenstellingen in beeld worden gebracht, tussen: de formele werkelijkheid van plannen en organisatiestructuren en de reële werkelijkheid van de uitvoering én tussen de oordelen van bestuurders en managers enerzijds en de oordelen van professionals en burgers anderzijds.

Hieronder volgt per subvraag een overzicht van de aandachtspunten en indicatoren die in de analysekader zijn betrokken:

1.3.1 Integratie in de wijk

Bij de mate van integratie van de politie in de wijk spelen de volgende aandachtspunten een rol:

- de duurzaamheid van de relaties met de bevolking

¹ Zie voor de samenstelling van de stuurgroep bijlage 3.

² Zie voor een overzicht van de gesprekspartners bijlage 2.

³ Zie voor een uitgebreid overzicht van de scores per interview bijlage 1.

- de intensiteit en kwaliteit van de contacten met de bevolking in al zijn geledingen (o.a. contacten met sleutelpersonen¹ en minderheden en participatie in buurtnetwerken)
- de afstemming van het politiewerk op de problemen die de bevolking ervaart
- de mate waarin de politie helder en geloofwaardig communiceert met de bevolking.

Voor de mate van integratie van de politie in de wijk zijn de volgende indicatoren benoemd:

- burgers weten wie hun wijkagent is
- burgers kennen hun wijkteam
- de politie kent de problemen en de relevante mensen in de wijk
- de politie onderhoudt structurele contacten met sleutelpersonen en instanties in de wijk
- de politie heeft structurele contacten met minderheden in de wijk
- de politie betreft de bevolking actief bij het veiligheidsbeleid op wijkniveau (wijkpanels, burgergesprekken et cetera)
- de politie participeert in buurtnetwerken
- de politie communiceert actief over de veiligheidsproblematiek en haar prioriteiten
- burgers hebben een beeld van de prioriteiten en de aanpak van de politie.

1.3.2 Integratie in lokale netwerken van professionals

Bij de mate van integratie van de politie in lokale netwerken van professionals gaat het om de vraag in hoeverre de politie samenwerkt met partners op lokaal, wijk- en buurtniveau en het functioneren van de politie in deze samenwerkingsverbanden.

Voor de mate van integratie in lokale netwerken zijn de volgende indicatoren benoemd:

- de politie participeert op wijk- en buurtniveau in netwerken van professionals
- de politie speelt een actieve rol in deze netwerken
- de politie participeert in een veelplegersaanpak
- de politie participeert in structureel casusoverleg voor overlastgevende en criminele jongeren
- de politie is in samenwerkingsverbanden een betrouwbare partner
- de afspraken van wijkagenten met lokale partners krijgen een vervolg in activiteiten van de basiseenheid
- de samenwerking met partners is vastgelegd in convenanten
- de politie ondersteunt initiatieven van partners met informatie, adviezen en protocollen.

1.3.3 Integratie in het lokale openbaar bestuur

Bij de mate van integratie van de politie in het lokale openbaar bestuur spelen de volgende aandachtspunten een rol:

- de mate waarin het politiebeleid aansluit bij de verwachtingen van het bestuur en de politiek
- de mate waarin het lokale politiebeleid en het gemeentelijke veiligheidsbeleid zijn geïntegreerd
- de mate waarin de politie helder en geloofwaardig communiceert naar lokaal bestuur en politiek.

Voor de mate van integratie in het openbaar bestuur zijn de volgende indicatoren benoemd:

- het lokale politiebeleid is afgestemd op het gemeentelijke veiligheidsbeleid
- naast aandacht voor landelijke, regionale of OM-prioriteiten is er voldoende ruimte voor lokale prioriteiten

¹ Onder sleutelpersonen wordt verstaan: winkeliersverenigingen, belanghebbendenorganisaties, huismeesters, woningcorporaties, welzijnsinstellingen, hulpverleningsinstellingen, jeugdwerk, horeca, wijkraden, gemeentelijke toezichhouders, gemeentewerken, leerplichtambtenaren, ondernemersverenigingen, scholen, ROC's, moskeebesturen.

- de lokale politiek is van mening dat de politie haar werk voldoende afstemt op de lokale problemen
- de politie vervult een intermediaire en signalerende rol tussen de wijken en buurten en het gemeentebestuur
- de politie ondersteunt en stimuleert de gemeentelijke regierol
- het lokale politiebeleid wordt besproken in de betrokken raadscommissie (AZ, ABZ, OOV)
- de politie is structureel aanwezig bij deze raadscommissie
- er is structureel overleg tussen de burgemeester en de politie
- in kleine gemeenten ondersteunt de politie het lokale veiligheidsbeleid met deskundigheid het gemeentebestuur en de lokale politiek beschouwen de politie als 'hun' politie.

1.3.4 Legitimiteit

De vraag naar de gevolgen van de mate van maatschappelijke integratie voor de legitimiteit van de politie heeft betrekking op het maatschappelijk draagvlak voor de politie.

Hiervoor zijn de volgende indicatoren benoemd:

- de politie speelt in op de problematiek in de wijk of gemeente
- de bevolking stemt in met de doelen en prioriteiten van de politie
- er is sprake van congruentie tussen het politiebeleid en het gemeentelijke veiligheidsbeleid
- de politie communiceert overtuigend over haar beleid en haar optreden
- burgers hebben het gevoel dat ze door de politie beschermd worden
- burgers zijn tevreden over de inzet van de politie.

1.3.5 Conditionerende aspecten

Bij de vraag naar conditionerende aspecten voor de maatschappelijke integratie van de politie spelen de volgende aandachtspunten een rol:

- de organisatie en formatie van de politie
- de invloed van de kerntakendiscussie op de prioriteiten en inzet van de politie.

Voor de conditionerende aspecten van de maatschappelijke integratie van de politie zijn de volgende indicatoren benoemd:

- de politietaak in de wijk wordt in beginsel uitgevoerd door medewerkers van de eigen gebiedsgebonden basiseenheid
- wijkagenten maken deel uit van deze gebiedsgebonden basiseenheden
- de politie heeft voor bewoners en specifieke doelgroepen duidelijke aanspreekpunten
- wijkteams en wijkagenten hebben ruimte om hun werkzaamheden af te stemmen op de specifieke problematiek van hun gebied
- signalen van wijkagenten werken door in het teambeleid en de lokale veiligheidsaanpak de kerntakendiscussie is niet van invloed op de inzet van de politie en de lokale samenwerking.

2 Veiligheidsproblematiek

2.1 Amsterdam Oud-West

Amsterdam Oud-West is een klein, dichtbevolkt stadsdeel. Op 1,6 vierkante kilometer wonen 31.840 mensen. De bevolking bestaat uit 42 nationaliteiten. Veertig procent is allochtoon, waarvan de helft niet-westers. Van de niet-westerse allochtonen vormen Marokkanen en Surinamers de grootste groepen. Eén op de zeven inwoners (14%) is jonger dan 20 jaar. Meer dan de helft van de jongeren (61%) behoort tot de groep van niet-westerse allochtonen. De werkloosheid onder bewoners in Oud-West is 8,6% en ligt onder het stedelijk gemiddelde.

Het stadsdeel heeft veel kleine woningen waardoor er veel alleenstaanden en gezinnen zonder kinderen wonen. De woningvoorraad bestaat voor een groot deel uit particuliere verhuur.

Oud-West grenst aan het centrum. Het heeft veel voorzieningen (winkelstraten, markt, horeca), maar weinig groen en openbare ruimte. Vanwege de centrale ligging en het stedelijke, maar toch rustige karakter, is het een populair stadsdeel. De afgelopen 20 jaar is het stadsdeel veranderd van een probleemgebied met veel overlast naar een gewilde wijk. Binnen het stadsdeel zijn er qua woonmilieu en welvaartsniveau aanzienlijke verschillen tussen de buurten.

Het stadsdeel bestaat uit de volgende buurten:

De Da Costabuurt is een overwegend rustige woonbuurt met een levendige sfeer en een aantal grote winkelstraten (Kinkerstraat, De Clercqstraat en Bilderdijkstraat).

De Bellamybuurt is van oorsprong een echte volksbuurt, maar heeft inmiddels een meer gemengde bevolking. In de buurt liggen de Kinkerstraat en de Ten Katemarkt. 46% van de bevolking is allochtoon, waarbij de grootste groep bestaat uit Marokkanen. De werkloosheid (10,9%) is het hoogst van Oud-West. Het gemiddeld besteedbaar inkomen is laag. De bewoners van de Bellamybuurt zijn het meest negatief over hun buurt van alle buurten in Oud-West. In de Bellamybuurt staat de El Tahweed-moskee, die tot veel discussie leidt vanwege vermoedens van radicalisering.

De Kinkerbuurt is een dicht bebouwde woonbuurt. Zij bestaat uit de Borgerbuurt (een stadsvernieuwingsbuurt uit de jaren '80 met vooral sociale woningbouw) en de Lootsbuurt, waar vooral vooroorlogse woningen staan. De Kinkerbuurt heeft het laagste gemiddelde besteedbare inkomen en het hoogste percentage allochtonen van Oud-West.

De Helmersbuurt en Vondelbuurt worden gescheiden door de Overtoom. Beide buurten zijn erg gewild. De Vondelbuurt is veruit de meest welvarende buurt van Oud-West. De bewoners van de Helmersbuurt en de Vondelbuurt zijn zeer tevreden over hun buurt. In de Vondelbuurt zijn veel hotels, wat leidt tot overlast. Ook in de Helmersbuurt neemt het aantal hotels toe. In de Helmersbuurt staat een vestiging van Mentrum, een GGZ-instelling, met onder andere een crisiscentrum. Ook staat er een VMBO-school (het Huygenscollege) in de buurt. Een aantal grote verkeersroutes doorsnijden de Helmers- en Vondelbuurt: de Overtoom, de Constantijn Huygensstraat en de Nassaukade.

De Cremerbuurt is een welvarende woonbuurt, waar veel jonge gezinnen wonen. De Cremerbuurt heeft ruim 7.000 inwoners. De grootste groep wordt gevormd door 30-34 jarigen.

Het werkloosheidspercentage bedraagt 7,6%. Bewoners beoordelen de buurt met het cijfer 7,5.

2.2 De veiligheidsproblematiek

Het algemene beeld van de veiligheidsproblematiek in Amsterdam Oud-West is redelijk positief. Er zijn geen zeer problematische buurten. De veiligheid in het stadsdeel ontwikkelt zich in positieve richting, met uitzondering van de Kinkerbuurt (Borgerbuurt). In de Bellamybuurt zijn er wel problemen, maar de veiligheid in de buurt gaat duidelijk vooruit.

Op de Veiligheidsindex 2005 scoort het stadsdeel voor zowel objectieve als subjectieve veiligheid redelijk veilig. In de periode 2003-2005 is de objectieve veiligheid ongeveer gelijk gebleven. Op het gebied van objectieve veiligheid zijn verkeer, overlast en geweld de grootste problemen. Opvallend zijn de hoge scores voor overlast in de Helmers- en Vondelbuurt en voor geweld in de Kinkerbuurt. De subjectieve veiligheid in het stadsdeel is de afgelopen jaren verbeterd. In 2003 voelde 70% van de bevolking zich veilig, in 2005 was dat gestegen tot 85%. De sterkste toename deed zich voor in de Bellamybuurt en de Cremerbuurt. Volgens de bewoners zijn de belangrijkste buurtproblemen het gebrek aan parkeerplaatsen, zwerfvuil en hondenpoep. Van de bewoners ervaart 40% (soms) overlast van jongeren. Als meest onveilige plekken noemen de bewoners de Kinkerbuurt, de Ten Katemarkt en de Borgerstraat.

Oud-West heeft last van overloop uit andere stadsdelen, met name het centrum. Mede daardoor is het aantal dak- en thuislozen in Oud-West (er zijn er ongeveer tachtig) relatief hoog. Daarnaast is er sprake van overlast van drugsverslaafden en alcoholisten.

Op het gebied van jongerenoverlast en jeugdcriminaliteit is de problematiek relatief beperkt. Er zijn twee jeugdgroepen in het stadsdeel: de Borgergroep, die vooral uit overlastgevende jongeren bestaat, en de Bilderdijkgroep, waarin hinderlijke jongeren de boventoon voeren. Daarnaast is er op verschillende plekken in het stadsdeel sprake van overlast door hangjongeren.

Hieronder wordt een korte schets gegeven van de veiligheidsproblematiek in de verschillende buurten in het stadsdeel.

Da Costabuurt

De Da Costabuurt stond in 2004 in de top-10 van meest onveilige buurten in Amsterdam, vooral door het grote aantal incidenten op het gebied van drugsoverlast, geweld, diefstal, overlast en verkeer. Sindsdien is de objectieve veiligheid in de buurt sterk verbeterd. In de Veiligheidsindex 2005 scoort de buurt redelijk veilig op het gebied van objectieve veiligheid. Voor diefstal, geweld, overlast en drugs scoort de buurt redelijk onveilig. Door de aanwezigheid van winkelstraten (De Clercqstraat en Bilderdijkstraat) is er relatief veel winkelcriminaliteit. Het inloophuis voor daklozen aan de Bilderdijkstraat veroorzaakt overlast in de omgeving. Er is één jeugdgroep in de buurt (de Bilderdijkgroep), die vooral uit hinderlijke jongeren bestaat. Daarnaast is sprake van overlast door hangjeugd bij het pand De Liefde en in het Bilderdijkpark.

De score voor subjectieve veiligheid is duidelijk beter dan die voor objectieve veiligheid. Van de bewoners voelt 85% zich veilig in de buurt. Als belangrijkste buurtproblemen worden het gebrek aan parkeerplaatsen, zwerfvuil en te weinig groen genoemd. 9% procent van de bewoners vindt dat jongerenoverlast het belangrijkste buurtprobleem is, 8% procent noemt criminaliteit en inbraken.

Bellamybuurt

In de Veiligheidsindex 2005 scoort de buurt op het gebied van objectieve veiligheid redelijk onveilig. In 2004 was dat nog redelijk veilig. De veiligheidsproblematiek heeft vooral betrekking op geweld en in mindere mate op overlast en vandalisme. Het aantal geweldsincidenten is hoog, onder meer door overvallen in de Kinkerstraat en straatroof bij geldautomaten. Het aantal geweldsincidenten is bovendien toegenomen. Zakkenrollerij komt veel voor. Er is sprake van drugsoverlast, vooral in de omgeving van horecagelegenheden. De jongerenoverlast concentreert zich in de Kinkerstraat. Het aantal incidenten op het gebied van verkeersoverlast in de wijk is afgenomen.

Op het gebied van subjectieve veiligheid scoort de buurt redelijk veilig. Zwerfvuil is volgens bewoners het belangrijkste buurtprobleem, gevolgd door het gebrek aan parkeerplaatsen en criminaliteit. Iets meer dan 10% van de bewoners (de hoogste score van Oud-West) noemt criminaliteit en inbraken als belangrijkste buurtproblemen. Bewoners van de Bellamybuurt beoordelen de veiligheid in hun wijk overdag met een 7,9 en 's avonds met een 6,8. Deze scores zijn lager dan het gemiddelde in Oud-West, maar wel verbeterd ten opzichte van de vorige meting. De Kinkerstraat wordt beschouwd als de onveiligste plek.

Kinkerbuurt (Borgerbuurt en Van Lennepbuurt)

De Kinkerbuurt scoort in de Veiligheidsindex sinds 2005 redelijk veilig. In 2004 was dat nog redelijk onveilig. De problematiek concentreert zich op verkeer (onveilig) en in mindere mate op diefstal, overlast en drugs (redelijk onveilig). Het aantal geweldsincidenten is sterk afgenomen. Er zijn meer incidenten op het gebied van overlast (burenoverlast, jeugdoverlast en rondhangende mensen op straat) dan in andere buurten van Oud-West. Er is één overlastgevend jeugdgroep in de buurt, de Borgergroep. Op het gebied van subjectieve veiligheid scoort de buurt veilig. Uitzondering hierop is het negatieve oordeel over schoon en heel. Bewoners noemen als belangrijkste buurtproblemen parkeren, zwerfvuil en jongerenoverlast (9,5%). 8,1% van de bewoners van de Kinkerbuurt noemt criminaliteit als belangrijkste probleem. Het oordeel van bewoners over de veiligheid in hun buurt is duidelijk positiever dan het beeld dat uit de politiecijfers naar voren komt.

Helmers- en Vondelbuurt

In de Veiligheidsindex 2005 scoren de Helmers- en Vondelbuurt op het gebied van objectieve veiligheid redelijk onveilig. De score is iets verbeterd ten opzichte van 2004. De belangrijkste problemen zijn overlast en verkeer en in mindere mate diefstal, geweld en vandalisme. Er is veel fietsendiefstal in de buurt. Het negatieve beeld voor verkeer wordt vooral veroorzaakt door de grote doorgaande wegen in de wijk (m.n. de Overtoom). Bewoners vinden de buurt veilig. Zij noemen als belangrijkste buurtprobleem schoon en heel (m.n. zwerfvuil), gebrek aan parkeerplaatsen en overlast door jongeren. Vooral in de Helmersbuurt scoort jongerenoverlast hoog als buurtprobleem (11,0 %). Daarnaast ervaren bewoners overlast van de hotels. De score voor subjectieve veiligheid is veel positiever dan die voor objectieve veiligheid. Vooral bij verkeer is het verschil opvallend. Op het Wilhelmina Gasthuisterrein is sprake van hinderlijke groepen jongeren. Rond het Helmersplantsoen is in de zomer sprake van jongerenoverlast. De leerlingen van het Huygenscollege veroorzaken binnen en buiten de school overlast (plassen in portieken, vuil, lawaai, intimideren van bewoners en diefstallen in school).

Cremerbuurt

De Cremerbuurt is al jaren de veiligste buurt van Oud-West. In de Veiligheidsindex 2005 scoort de buurt op het gebied van objectieve veiligheid redelijk veilig. Deze score is gelijk aan die in 2004. Verkeer scoort onveilig, geweld en overlast redelijk onveilig. Op het gebied van subjectieve veiligheid scoort de buurt veilig. Het oordeel van bewoners over de veiligheid in hun buurt is verbeterd ten opzichte van 2004, toen de buurt nog redelijk veilig scoorde. Alleen over

schoon en heel oordelen bewoners relatief negatief. Bewoners noemen als belangrijkste buurtproblemen het gebrek aan parkeerplaatsen, zwerfvuil en onvoldoende speelruimte voor kinderen. Slechts 3% van de bewoners noemt criminaliteit als belangrijkste buurtprobleem. De score voor subjectieve veiligheid is duidelijk positiever dan de score voor objectieve veiligheid. Rond het Staringplein en het Cremerplein is sprake van enige hangjeugd. In de buurt wonen relatief veel bewoners met psychische problematiek en/of verslavingsproblemen, wat leidt tot overlast.

3 Veiligheidsaanpak

3.1 De veiligheidsaanpak van het stadsdeel

De verantwoordelijkheid voor het integrale veiligheidsbeleid ligt bij de centrale stad. De feitelijke uitvoering van de veiligheidsaanpak op wijkniveau ligt bij de stadsdelen.

In het Veiligheidsplan Amsterdam ligt de focus op een doelgroepgerichte aanpak (jeugd, veelplegers, prostitutie en huiselijk geweld) en een gebiedsgerichte aanpak. Doel is het verbeteren van de objectieve veiligheidsindex in alle 78 buurten in de periode 2006-2010, bij gelijkblijvende aangiftebereidheid. Daarbij zal extra aandacht besteed worden aan buurten die in de Veiligheidsindex onder het gemiddelde scoren. De buurten in Oud-West horen niet tot deze categorie.

Veiligheidsaanpak stadsdeel Oud-West

In 2005 heeft het stadsdeel Oud-West de nota 'Samen werken aan veiligheid' vastgesteld. Doelstellingen zijn het behouden en verbeteren van de leefbaarheid in het stadsdeel door gerichte aandacht te geven aan groepen en buurten. Daarbij is gekozen voor een integrale aanpak, gericht op de aanpak van oorzaken van de objectieve en subjectieve onveiligheid: normvervaging, sociale en economische achterstanden en fysieke kenmerken van de leefomgeving. De regie ligt bij het stadsdeel. Partners zijn de politie, justitie, de centrale stad, welzijnsinstellingen, scholen en bewoners. Speerpunten van deze aanpak zijn:

- dialoog en samenwerking met verschillende groepen en instanties
- jeugd
- dak- en thuislozen
- de Kinkerbuurt.

Er is gekozen voor een wijkgerichte aanpak waarbij samenwerking met bewoners centraal staat. Daarbij wordt gebruik gemaakt van straatcontactpersonen, bewonersbijeenkomsten per wijk en klankbordgroepen. In elke buurt is een wijkcoördinator aangesteld, die zich richt op schoon, heel en veilig en het vergroten van de betrokkenheid van bewoners en ondernemers bij hun woon- en werkomgeving. De wijkcoördinator vormt een tandem met de opbouwwerker. Samen stimuleren ze participatie, zelfbeheer en bewonersinitiatieven. Per buurt is een wijkbudget beschikbaar waarmee activiteiten kunnen worden gefinancierd. De wijkcoördinator en de opbouwwerker hebben voor elke buurt een wijkprogramma opgesteld, op basis van een inventarisatie van wensen van bewoners. Deze wijkprogramma's bevatten een breed pakket aan maatregelen op het gebied van leefbaarheid, groen, veiligheid en sociale cohesie, zoals toezicht en handhaving, aanpak overlast van fietsen en brommers, cursussen omgaan met overlast, buurtbemiddeling, buurtregels, verbetering van de verkeersveiligheid en aanpak van pleinen (voorzieningen, beheer) en van graffiti.

Er is een onderscheid gemaakt tussen prioriteitsgebieden en beheersgebieden. In prioriteitsgebieden is sprake van een brede problematiek. De focus is daar gericht op gebiedsontwikkeling. Er worden extra impulsen gegeven aan de sociale, ruimtelijke en economische ontwikkeling. In beheersgebieden is de problematiek beperkter en ligt de focus op beheer. De prioriteitsgebieden zijn de Borgerbuurt en de Bellamybuurt-Kinkerbuurt.

Het stadsdeel heeft een groot aantal projecten opgestart om de veiligheid en leefbaarheid in het gebied te vergroten. Voorbeelden daarvan zijn:

- project Leefbaarheid en veiligheid (terugdringen fietsendiefstal en buurtpreventieprojecten)

- Politie Keurmerk Veilig Wonen in de Kinkerstraat, de Ten Katestraat en de De Clercqstraat (invoering van winkelwaarschuwingssystemen, cursus criminaliteitspreventie, aanpak winkeldiefstal, aanpak inbraken en overvallen, verbeteren van brandveiligheid en straatverlichting)
- project Bevorderen economische aantrekkingskracht Kinkerstraat (fysieke maatregelen, bieden van alternatieve bezigheden voor hangjongeren, verbeteren van de samenwerking tussen instellingen die zich bezighouden met jongeren; aanspreken van ouders op hun verantwoordelijkheid)
- actieprogramma Jeugd en Veiligheid (bestrijding van overlast op straat en vroegsignalering)
- actieprogramma Tussen school en thuis
- huiselijk geweld (afspraken met scholen en corporaties over signalering, melding en verwijzing, cursus signalering en melding huiselijk geweld voor professionals, vorming van een netwerk huiselijk geweld)
- buurtpreventieprojecten in de Da Costabuurt, de WG-buurt, de Kinkerbuurt en de Helmersbuurt.

Daarnaast zijn door het stadsdeel verschillende meldpunten ingesteld vanwege de wens meer preventief en proactief te werken en om een betere informatiepositie te krijgen. Voorbeeld daarvan is het meldpunt zorg en overlast (het sociaal meldpunt). Hier kunnen instanties, maar ook anderen zorgelijke situaties doorgeven zodat de verschillende maatschappelijke organisaties (GGD, politie, woningbouwcorporaties) ermee aan de slag kunnen.

De aanpak van jongerenoverlast maakt onderdeel uit van integraal jeugdbeleid, waarbij het stadsdeel, onderwijsinstellingen, de politie, jeugdzorg, welzijnsinstellingen en jongeren betrokken zijn. In het Netwerk 12+ zijn alle partners op uitvoeringsniveau vertegenwoordigd. Via een gerichte aanpak wordt overlast van groepen hangjongeren aangepakt, onder andere door inzet van een cursus communiceren in overlasterisituaties, een zakgeldproject, pleinactiviteiten in de zomer, inzet van een mobiel team van de politie en inzet van HALT, het jongerenwerk en de jeugdreclassering.

Voor de te onderscheiden buurten binnen het stadsdeel zijn afzonderlijke programma's in uitvoering, gericht op verbetering van de woningvoorraad en de openbare ruimte en op versterking van de sociale cohesie.

3.2 De veiligheidsaanpak van de politie

In het jaarplan 2007 van het wijkteam Oud-West zijn de volgende doelen opgenomen:

Geweld

Doelstelling is het verminderen van het aantal geweldsdelicten (exclusief huiselijk geweld) met 4% in 2010 ten opzichte van 2005.

De belangrijkste maatregelen die hiertoe worden genomen zijn:

- een persoonsgerichte aanpak van recidivisten op het gebied van huiselijk geweld
- een intensieve aanpak van straatroof, onder andere door bromfietscontroles, surveilleren op roofroutes, toezicht in en rondom winkelstraten en pinautomaten en het verbeteren van de kwaliteit van aangiften
- het bestrijden van overvallen door inzet van het overvallenteam, extra toezicht bij winkels rond sluitingstijd en bij risicowinkels, betere registratie van aangiften van overvallen en samenwerking met winkeliers (Project Overlast Donatie en burenbelsysteem).

Vermogensdelicten

Doelstelling is het verminderen van het aantal vermogensdelicten met 4% in 2010 ten opzichte van 2005. Voor zakkenrollerij is het doel het aantal delicten stabiel te houden op het niveau van 2005. Voor fietsendiefstal is de ambitie het verhogen van de aangiftebereidheid met 5%.

De belangrijkste maatregelen die hiertoe worden genomen zijn:

- extra inzet op de aanpak van diefstal en inbraak door verbetering van de kwaliteit van aangiften, buurtonderzoek door een politiemedewerker ter plaatse, preventie van woninginbraken en een gerichte aanpak van veelplegers
- aanpak van fietsendiefstal door helingcontroles en controle van opkoopregisters
- bestrijden van diefstal uit en vanaf motorvoertuigen door te stimuleren dat mensen geen waardevolle spullen achterlaten in de auto, door een gerichte aanpak in de Vondelbuurt, door surveillance op hot spots en piekmomenten en door de aanpak van heling
- aanpakken van zakkenrollerij door gericht toezicht op straat in bepaalde periodes en door voorlichting op bepaalde locaties (o.a. Ten Katemarkt) en bij evenementen.

Jongerenoverlast en jeugdcriminaliteit

Speerpunten in de aanpak zijn:

- doorlooptijden: jeugdzaken dienen binnen de afgesproken tijd afgehandeld te zijn
- aanpak van de twee overlastgevendende jeugdgroepen in Oud-West
- samenwerking met scholen in het kader van het convenant Veilig in en om de School (schoolbezoeken en wapencontroles op het Huygenscollege).

De aanpak wordt getrokken door de projectleider jeugd in samenwerking met de buurtregisseur, het stadsdeel en professionals van andere instellingen.

Veelplegers

Er is een top-10 van veelplegers in Oud-West opgesteld. Voor elk van deze veelplegers is een plan van aanpak opgesteld. Elke veelpleger is geadopteerd door een politieagent. De aanpak is gericht op het storen of aanhouden van de veelpleger. Daarnaast wordt de informatievoorziening en -uitwisseling over veelplegers verbeterd.

Gebiedsgerichte aanpak

De belangrijkste maatregelen van de politie in het kader van de gebiedsgerichte aanpak zijn:

- verbeteren van de veiligheid in winkelstraten (met name de Kinkerstraat) door extra toezicht, de Van Traa-aanpak en invoering van het Keurmerk Veilig Ondernemen
- verscherpt toezicht op de Ten Katemarkt, gericht op het tegengaan van zakkenrollerij en overlast
- verscherpt toezicht rond hotels in de Vondelbuurt
- verkeerscontroles op bepaalde Black spots en Red routes.

Verkeersveiligheid

Om de verkeersveiligheid te verbeteren vinden verkeerscontroles plaats, vooral gericht op Helmgras-feiten (helm, gordel, rood licht, alcohol, snelheid). Eenmaal per jaar vindt een multidisciplinaire verkeerscontrole plaats, samen met de douane, de belastingdienst, het Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting en de Inspectie Verkeer en Waterstaat.

Overlast openbare ruimte

Om de overlast in de publieke ruimte te verminderen wordt gericht ge verbaliseerd, onder meer rond het inloophuis voor dak- en thuislozen, tegen hangen in portieken, openlijk gebruik van drugs en slapen aan de openbare weg.

Radicalisering en terrorisme

De aanpak van radicalisering en terrorisme is gericht op het bevorderen van sociale integratie, versterking van de informatiepositie en netwerkvorming en (waar mogelijk) op tegenhouden. Een belangrijk element van de aanpak is het onderhouden van netwerken door de wijkteamchef en de buurtregisseurs. Buurtregisseurs bezoeken periodiek scholen, moskeeën, jeugdthons en koffiehuizen en stimuleren bewoners om radicalisering te melden.

Buurtregie

Oud-West is verdeeld in zeven gebieden. In elk van deze gebieden is een buurtregisseur aangesteld. Aandachtspunten van de buurtregisseurs zijn discriminatie, jeugd, huiselijk geweld, lichamelijke integriteit, veilig wonen, veilig ondernemen, drugs, fiets- en brommeroverlast, dak- en thuislozen, verslaafden en mensen met psychische problematiek, graffiti, diefstal, terrorisme en extremisme, kraken en veelplegers. De speerpunten verschillen per buurt.

4 Integratie in de wijk

4.1 Organisatie en werkwijze politie

Het wijkteam verzorgt de generale politiezorg inclusief de noodhulp. De totale formatie van het wijkteam betreft 83 fte, de sterkte was in april 2007 ca 60 fte. In het hele district is er een tekort van 30%. 15% van de plaatsen worden opgevuld door studenten. De districtchef laat de bepaling van prioriteiten grotendeels over aan de wijkteamchef. Deze vult de districts- en korpsprioriteiten in per wijk. Volgens de wijkteamchef lukt het door gerichte inzet van formatie om de beoogde resultaten te halen en voldoende aandacht te besteden aan wijkgebonden prioriteiten, zoals fietsendiefstal en graffiti.

De wijk is opgedeeld in zeven buurten met elk een eigen buurtregisseur. De buurtregisseurs zijn voor de politie 'de thermometer in de buurt'. Zij hebben de contacten met bewoners en maatschappelijke partners en zorgen voor de samenwerking met het stadsdeel. Samen met bewoners, het stadsdeel en professionals voeren zij buurtschouwen uit. De buurtregisseurs houden periodiek spreekuur, samen met de wijkcoördinator en de opbouwwerker. Buurtregisseurs zijn vrijgesteld van diensten en kunnen zich volledig inzetten voor de wijk. De buurtregisseur bepaalt in belangrijke mate zijn eigen werkzaamheden en maakt zijn eigen rooster. De buurtregisseurs worden elke vier tot zes jaar gewisseld. Volgens de politie is dit vooral om corruptie te voorkomen.

Er zijn verschillende taakaccenthouders, bijvoorbeeld op het terrein jeugd/Huygenscollege, overlast, Veilig Ondernemen en de autocriminaliteit rond de hotels. Meestal zijn de taakaccenthouders buurtregisseurs. Contacten met burgers en maatschappelijke partners lopen via de buurtregisseurs en de taakaccenthouders.

Buurtregisseurs nemen deel aan de reguliere overleggen en briefings in het wijkteam. Zij hebben echter een bijzondere positie, doordat zij in belangrijke mate zelf bepalen wat ze doen. Volgens verschillende geïnterviewden is de inbedding van de buurtregisseurs in het wijkteam niet optimaal. Binnen het team heeft de buurtregisseur vooral contact met de wijkteamchef en de taakaccenthouders. Volgens het stadsdeelbestuur bestaat het risico dat buurtregisseurs te veel hun eigen plan trekken en dat de aanpak van de buurtregisseurs onderling (te) veel verschilt.

De buurtregisseurs zelf merken dat de samenwerking met andere politiediensten vaak eenrichtingverkeer betreft: de rest van de politie wil wel informatie van de buurtregisseur, maar is vaak schaars met het verstrekken van informatie aan de buurtregisseurs. Anderzijds ziet de buurtregisseur ook dat er soms een risico is dat hij zich zou verspreken als hij wel altijd alle informatie zou krijgen.

4.2 Burgers kennen de politie

Twee jaar geleden heeft het stadsdeel een onderzoek gehouden naar de bekendheid van de buurtregisseur in de wijk. Meer dan de helft van de bewoners bleek op de hoogte van het bestaan van de buurtregisseur. 23% van de bewoners heeft wel eens contact gehad met de buurtregisseur. In de interviews worden overigens kanttekeningen bij de uitkomsten van dit onderzoek geplaatst.

De buurtregisseurs zijn zich ervan bewust dat het zeer belangrijk is dat de mensen in de buurt hen kennen en weten dat zij buurtregisseur zijn. Zij proberen zoveel mogelijk in contact te komen met buurtbewoners of werkenden door veel op straat te zijn, een praatje te maken of bij mensen aan te kloppen. Burgers zien de buurtregisseur niet altijd als vertegenwoordiger van de politie.

De overige leden van het wijkteam zijn niet bekend in de wijk. Vrijwel alle contacten verlopen via de buurtregisseurs. Volgens een medewerker basispolitiezorg is dat ook logisch: 'Je hebt de praatpolitie en de noodhulp. Wij hebben geen tijd om praatjes te maken. We gaan van de ene naar de andere klus.' Uitzondering hierop vormen volgens een respondent de jongeren die regelmatig in aanraking komen met de politie. Zij kennen ook andere medewerkers van het wijkteam en weten precies welke aanpak ze van wie kunnen verwachten.

Ook de wijkteamchef is niet erg bekend bij professionals en managers van instellingen in de wijk. Veel respondenten geven aan geen contact met hem te hebben.

4.3 De politie kent de burgers

Om gekend te worden lopen buurtregisseurs veel rond. Veelvuldig contact is er alleen met bewoners die informatie aandragen of mensen die veel in contact komen met de politie. Bewoners die veel informatie aanleveren krijgen het e-mailadres of het 06-nummer van de buurtregisseur. Eén buurtregisseur heeft zelfs een systeem gemaakt met codes per straat en per individu waarmee hij contact heeft en het type contact. Hieronder vallen sleutelpersonen en belangrijke ondernemers. Door managers en bestuurders wordt aangegeven dat de politie vooral contact heeft met 'relevante personen' en veel minder met andere bewoners. Bovendien richt de politie zich meer op professionals dan op bewoners.

Met de jeugd in de wijk, vooral de hangjongeren, heeft de politie wel contact. Een buurtregisseur vertelt 'dat de speeltuin een plek is waar je laagdrempelig contact kan maken, en omdat er veel jeugd komt kennen ze je allemaal in no time'. Buurtregisseurs maken regelmatig een praatje met hangjongeren. Een bewoner zegt dat de buurtregisseur weet welke jongeren nog een positieve instelling hebben en dat hij deze weet los te maken van de groep om ze weer een perspectief te geven.

4.4 De politie heeft contacten met allochtonen

De politie heeft niet veel contact met allochtone minderheden. De teamchef en de buurtregisseur hebben contact met het bestuur van de El Tahweed-moskee. Volgens de politie is het contact goed. Dit beeld wordt niet door alle geïnterviewden onderschreven. Buurtbewoners rond de moskee zijn veel kritischer: 'De politie komt nooit eens naar de moskee om met de mensen te praten. De hele dag zie je hier in de straat politie: in de auto, op de brommer, op de fiets, maar er is er niet één die daar naar binnen gaat.' Vertegenwoordigers van de moskee geven aan dat de relatie met de politie verbeterd is. De vorige buurtregisseur had nauwelijks contact met de moskee. Hij stond bekend als 'de Rambo van de Bellamybuurt' vanwege zijn harde optreden. Een voorstel van een opbouwwerker om koffieochtenden te organiseren om contact te krijgen met de oudere allochtonen wees hij af. Bovendien zocht hij geen contact met de moskee, een organisatie waar hij volgens een respondent niets mee te maken wou hebben. De huidige buurtregisseur heeft de moskee benaderd voor een gesprek en zijn 06-nummer gegeven. Dit voorbeeld illustreert dat persoonskenmerken c.q. opvattingen van de individuele buurtregisseur grote invloed hebben op het optreden van de politie. Volgens

de districtchef is het optreden van de voormalige buurtregisseur in de Bellamybuurt een uitzondering en hebben de meeste buurtregisseurs juist goed contact met allochtonen.

Het netwerk van de buurtregisseurs bestaat vooral uit autochtonen, maar omvat ook allochtonen. Buurtregisseurs geven aan dat het niet altijd duidelijk is wie je als contactpersoon nodig hebt om allochtonen aan te spreken. Heeft bijvoorbeeld de imam wel grip op overlastgevende jongeren?

De districtschef herkent het beeld dat de buurtregisseurs vooral contact onderhouden met autochtonen in de wijk, maar wijst er op dat dit mede het gevolg is van het feit dat allochtonen nauwelijks deel uitmaken van bewonersorganisaties. Hij vindt dat het stadsdeel op dit gebied weinig initiatief neemt. In de bewonersoverleggen en klankbordgroepen die per buurt zijn ingesteld participeren weinig allochtonen. Volgens een allochtone geïnterviewde komt dat doordat autochtonen elkaar via netwerken binnen de buurt tegenkomen en zo benaderen voor deze overleggen. Allochtonen hebben hun eigen netwerken in de buurt.

De districtschef heeft een aantal jaren geleden een klantenpanel geïnstalleerd. Daarin zitten ook drie Marokkanen. Andere geïnterviewden zijn niet van dit panel op de hoogte. Het blijkt dus niet breed bekend te zijn.

Verschillende respondenten geven aan dat de meeste allochtonen de buurtregisseur niet kennen. 'Ze zien hem wel op de fiets, maar hebben geen contact met hem.' Dat blijkt ook uit het onderzoek van het stadsdeel: allochtone bewoners weten minder vaak van het bestaan van de buurtregisseur en hebben minder contact met de buurtregisseur dan autochtone bewoners.

Een geïnterviewde professional vindt dat de politie meer Marokkanen in dienst moet nemen. Een andere geïnterviewde suggereert dat ketenpartners betrokken zouden moeten worden bij de selectie van buurtregisseurs.

Door de (korps-)programmamanager 'divers samenleven en samenwerken' wordt erkend dat de contacten met allochtonen in Oud-West beter kunnen: 'Een paar buurtregisseurs zijn daarin zeer slecht, een paar zijn goed'. Hij erkent dat het soms moeilijk is om contact te krijgen met allochtone organisaties. Het programma is nu op korpsniveau begonnen met het samenstellen van een netwerk van de moeilijkst toegankelijke groepen. Via deze database wordt de migrantenwereld in kaart gebracht, waarna contacten beheerd kunnen gaan worden vanuit het niveau van de basiseenheden. Alle agenten krijgen training in respectvolle bejegening (waaronder die van minderheden) en in de leergang buurtregie zit een flinke module diversiteit. Overigens gaat het volgens de programmamanager Diversiteit uiteindelijk vooral om de manier van bejegening. 'Als ik op een groep jongeren afloop en iemand kijkt me niet aan, dan kan ik diegene toch vragen wat ik fout doe en hoe ik het de volgende keer beter aan kan pakken? Het is juist goed als je je daarmee kwetsbaar opstelt door aan te geven dat je het niet weet en je hebt meteen contact.'

Volgens de programmamanager moeten de meeste contacten niet op het niveau van organisaties worden gelegd, maar op het niveau van afzonderlijke personen. Hij meent dat de leidinggevendenden van de politie een belangrijke oorzaak vormen voor het gebrek aan contacten met allochtonen in Oud-West. Een andere oorzaak zou er in liggen dat het (nog) een vrijblijvend korpsonderwerp is.

4.5 De politie kent de problematiek

Volgens burgers, professionals en bestuurders is de politie goed bekend met de problemen in de wijk. De buurtregisseurs en de wijkteamchef kunnen de problemen moeiteloos beschrijven.

Alle geïnterviewden herkennen het beeld dat de burger zich in Oud-West veilig voelt: 'Oud-West is net een groot dorp' en 'overlast is in Oud-West geen thema, totdat het de buurman raakt'. Geen van de geïnterviewden ziet Oud-West als een probleemgebied. Wel zijn er accentverschillen in de beoordeling van de problematiek. Volgens de politie is er wel degelijk wat aan de hand in de wijk. Volgens de andere respondenten valt de problematiek erg mee. Sommige respondenten vinden dat de politie teveel op repressie gericht is.

Het verschil in beoordeling wordt mede verklaard doordat de politie de nadruk legt op de objectieve veiligheid en voor andere respondenten de subjectieve veiligheid voorop staat. Overigens benadrukt de wijkteamchef dat de objectieve veiligheid in de wijk verbetert en dat de cijfers vertekend worden door de actieve inzet van de politie. Als er door de politie wordt opgetreden leidt dit tot meer processen verbaal en lijkt de criminaliteit toe te nemen. Daarnaast worden de cijfers vertekend door het hoge aantal 'artikel-8'-overtredingen op de Overtoom. Die leiden tot een hogere score voor objectieve onveiligheid, maar hebben geen effect op de subjectieve onveiligheid.

4.6 Participatie in buurtnetwerken

De politie neemt deel aan de formele organisaties binnen Oud-West. In elke buurt houden de wijkcoördinator van de gemeente, de opbouwwerker en de buurtregisseur gezamenlijk een wekelijks spreekuur. De geïnterviewden zijn tevreden over dit spreekuur, dat een laagdrempelig karakter heeft. Als aandachtspunten worden genoemd het soms lage aantal bezoekers en de scheiding van verantwoordelijkheden van de partners.

In elke buurt is een klankbordgroep met buurtbewoners, waarin de buurtaanpak wordt besproken. Bovendien wordt in elke buurt jaarlijks tenminste één brede buurtbijeenkomst gehouden. De buurtregisseurs nemen deel aan de bewonersoverleggen en de klankbordgroepen. Volgens één geïnterviewde nemen de buurtregisseurs onvoldoende deel aan bewonersbijeenkomsten.

De buurtregisseurs nemen ook deel aan andere overleggen, zoals een seniorenraad en ondernemersoverleggen, als de agendapunten relevant zijn voor de politie.

De politie is dus vertegenwoordigd in diverse netwerken, maar lijkt daarin geen regierol te spelen. De politie richt zich minder op informele netwerken in Oud-West.

De eerder beschreven slechte matching van de vorige buurtregisseur in de Bellamybuurt kon plaatsvinden doordat toentertijd nog slechts gesolliciteerd werd en buurtregisseurs zonder daadwerkelijke matching op de verschillende posities zijn geplaatst. Intussen wordt wel met matching gewerkt, hoewel het nog per basiseenheid verschilt in welke mate functieprofielen worden opgesteld en in hoeverre diversiteitscriteria daarbij een rol spelen. Het opstellen van de profielen is aan de wijkteamchef en de districtschef, die daarmee in belangrijke mate bepalen in hoeverre de politie contacten onderhoudt met allochtonen.

4.7 Invloed van burgers op het veiligheidsbeleid

Via klankbordgroepen en bewonersavonden hebben bewoners en ondernemers invloed op het veiligheidsbeleid. Daarnaast hebben bewoners invloed op de wijkprogramma's die voor elke buurt worden opgesteld. Bewoners leveren input voor deze wijkprogramma's via (straat)interviews en buurtavonden. In deze wijkprogramma's wordt ook aandacht besteed aan veiligheid. De wijkprogramma's worden uitgewerkt in werkplannen. Een andere manier voor bewoners om invloed uit te oefenen op het (veiligheids)beleid van het stadsdeel is het digitale bewonerspanel. Eenmaal in de maand wordt aan een groep van 700 bewoners een aantal vragen, onder meer op het gebied van veiligheid, voorgelegd. Ook worden soms informatieavonden georganiseerd over veiligheidsthema's als jeugdoverlast waar de buurtregisseurs een actieve bijdrage aan leveren.

De rechtstreekse invloed op het beleid van de politie is beperkt. Volgens de districtschef is dat ook niet wenselijk: 'Het wijkteam heeft met meer te maken dan de wensen van de wijk.' Overigens is er volgens hem wel sprake van indirecte invloed van burgers op het politiebeleid, bijvoorbeeld via signalen die bewoners afgeven tijdens bewonersavonden, via signalen die de buurtregisseur ontvangt of via de halfjaarlijkse buurtschouw. Ook worden burgerpolitiecurssussen georganiseerd om bewoners meer bij de aanpak van de politie te betrekken. Ongeveer twaalf actieve mensen uit de wijk, waaronder kroegbazen, winkeliers en actieve bewoners, worden opgeleid om te fungeren als ogen en oren van de politie.

De politie speelt geen erg actieve rol in het wijkgericht werken en de wijkgesprekken en laat dat over aan het stadsdeel.

4.8 Communicatie

De politie communiceert vooral via de lokale media, zoals de stadsdeelkrant Oud-West Nu, de Echo en het Amsterdams Stadsblad. In Oud-West Nu hebben de buurtregisseurs zich voorgesteld en schrijft één van hen een column. Ook worden adviezen gegeven aan burgers, onder meer over inbraakpreventie.

Daarnaast reageert de politie op onjuiste berichtgeving in de media. De wijkteamchef geeft als voorbeeld een interview met een winkelier in de Kinkerstraat die meldde dat winkeliers hun winkel op koopavond niet meer openen vanwege angst voor overvallen, terwijl de werkelijke oorzaak gebrek aan klandizie is. De wijkteamchef heeft de winkelier hierop aangesproken en in de krant gereageerd.

De politie heeft open huis gehouden op het wijkteambureau, waarbij zo'n 700 geïnteresseerden zijn langsgelopen.

Er is goede afstemming met de afdeling communicatie van het stadsdeel.

Zowel de politie als het stadsdeelbestuur vinden dat de politie een meer actief communicatiebeleid zou mogen voeren. Daarbij tekent de wijkteamchef aan dat het niet altijd eenvoudig is een aanleiding te vinden voor communicatie naar bewoners en dat over sommige resultaten van de politie, zoals acties van het Van Traa-team, niet gecommuniceerd kan worden. Met name geïnterviewde burgers en professionals pleiten voor een meer actief communicatiebeleid.

Een allochtone geïnterviewde suggereert dat de politie ook voorlichting in het Arabisch moet geven in het wijkblad, om zo meer allochtonen aan te spreken.

De bewoners van Oud-West worden niet actief geïnformeerd over de speerpunten van de politie. Volgens de wijkteamchef zijn de bewoners wel op de hoogte van de speerpunten van de politie, omdat ze in de praktijk merken waar de politie prioriteit aan geeft. Geïnterviewde bewoners en professionals geven echter aan geen zicht te hebben op het beleid en de prioriteiten van de politie.

4.9 Voorwaarden voor integratie in de wijk

In de interviews zijn verschillende voorwaarden genoemd voor effectieve integratie van de politie in de wijk.

- Persoonskenmerken en competenties van de buurtregisseur:
de buurtregisseur moet makkelijk contact maken, open staan voor de meningen van de bewoners en in staat zijn een band op te bouwen. Anderzijds moet hij ook optreden als dat nodig is. Het is mensenwerk. Aan buurtregisseurs worden hoge eisen gesteld in termen van competenties. De districtschef benadrukt dat alle buurtregisseurs een HBO-opleiding hebben afgerond en dat verondersteld kan worden dat zij hun werk aankunnen. Toch lijkt meer persoonsgerichte aansturing door leidinggevenden nuttig.
- De match tussen de buurtregisseur en de buurt:
er zijn verschillen tussen buurten. In de ene buurt moet de nadruk meer liggen op optreden, in de andere buurt meer op het onderhouden van relaties. De competenties van de buurtregisseur moeten aansluiten bij de kenmerken van de buurt.
- De positie van de buurtregisseur in het wijkteam:
de buurtregisseur moet zijn ingebed in het wijkteam. Er moet sprake zijn van goede informatie-uitwisseling tussen de buurtregisseur en de medewerkers basispolitiezorg.
- Kennen en gekend worden:
buurtregisseurs veranderen periodiek van buurt. Daarmee ontstaat het risico dat kennis van de buurt verloren gaat. In 2006 zijn zowel de buurtregisseurs als de wijkteamchef en het stadsdeelbestuur vervangen. Dat leidde er toe dat de informatiepositie onder druk kwam te staan en dat bestaande netwerken, die vaak gebonden zijn aan de persoon van de buurtregisseur, verloren gingen c.q. opnieuw moesten worden opgebouwd. Volgens de wijkteamchef kost het ongeveer een jaar voor nieuwe buurtregisseurs zijn geacclimatiseerd, de buurt kennen, een netwerk hebben opgebouwd en zijn gewend aan de nieuwe werkwijze in een ander gebied. Een geïnterviewde stadsdeelbestuurder is positief over de periodieke rolatie van buurtregisseurs, om hen fris en scherp te houden. Voorwaarde is wel een goede overdracht van het buurtnetwerk en de informatie over de problematiek en de sleutelpersonen in de buurt.

4.10 Conclusies

De politie is redelijk geïntegreerd in de wijk.

Het contact met de wijk verloopt vooral via de buurtregisseurs. Zij zijn de oren en ogen van de politie in de wijk en onderhouden contacten met bewoners en ondernemers. Daarbij zijn er grote verschillen tussen de buurtregisseurs die samenhangen met persoonskenmerken en

competenties, waardoor de eenheid van het politieoptreden in het geding kan komen. De buurtregisseurs zijn vooral bekend bij actieve bewoners en hebben vooral contact met sleutelpersonen in de wijk. Circa de helft van de bewoners weet wie de buurtregisseur is. De overige leden van het wijkteam zijn niet bekend in de wijk.

De politie onderhoudt relatief weinig contact met allochtone bewoners. De leidinggevendenden lijken hierop maar in beperkte mate te sturen.

De inbedding van de buurtregisseur in het wijkteam is niet optimaal. Buurtregisseurs bepalen in (te) sterke mate hun eigen werkzaamheden. De informatie-uitwisseling met de overige leden van het wijkteam verloopt soms moeizaam.

De politie heeft goed zicht op de problematiek.

Volgens de meeste respondenten neemt de politie (i.c. de buurtregisseurs) voldoende deel aan buurtnetwerken. Het gezamenlijke buurtspreekuur van de buurtregisseur, de wijkcoördinator van de gemeente en de opbouwwerker wordt positief beoordeeld.

Bewoners en ondernemers in de wijk hebben weinig directe invloed op het politiebeleid. Via het veiligheidsbeleid van het stadsdeel hebben ze wel indirecte invloed.

De politie communiceert vooral via de lokale media. Zowel de politie als het stadsdeel vinden dat de politie een actiever communicatiebeleid zou mogen voeren.

Als voorwaarden voor effectieve integratie van de politie in de wijk zijn genoemd:

- persoonskenmerken en competenties van de buurtregisseur
 - aansturing hierop door leidinggevendenden
 - de mach tussen buurt en buurtregisseur
 - de inbedding van de buurtregisseur in het wijkteam
- kennen en gekend worden (waarbij gewezen is op het risico van roulatie).

5 Integratie in professionele netwerken

5.1 Participatie in netwerken van professionals

De politie neemt deel aan de volgende overleggen:

- Overleg convenant Beheer en Overlast gebied De Hallen Oud-West
- Keurmerk Veilig Ondernemen, winkelgebied Kinkerstraat
- Ondernemersoverleg Oud-West
- Integraal wijkoverleg Oud-West
- Projectgroep Helmers-WG, Da Costa, Cremer en Vondelbuurt
- Projectgroep Borger- Bellamybuurt
- Mini-driehoek Oud-West
- Beheercommissie De Regenboog opvang dakloze/zwervers
- Jeugdoverleg Ketunit
- Horecaoverleg Oud-West
- Verkeerscommissie Oud-West
- 12+ overleg (maandelijkse bespreking van de jeugdproblematiek en casuïstiek overleg)
- Scenario overleg Ketunit (tweewekelijkse bespreking van zachte informatie over bij de Ketunit bekende jongeren)
- Overleg Beke Methodiek (maandelijks overleg over jeugdgroepen)
- Stuurhut overleg (maandelijks overleg van alle projectleiders jeugd onder leiding van de coördinator jeugd van het district)
- Regiegroep Jeugd (zeswekelijks overleg van de managers van organisaties op gebied van jeugd binnen het Stadsdeel Oud-West).

Uit dit overzicht blijkt dat de politie op grote schaal participeert in netwerken van professionals. Dat wordt bevestigd in de interviews. Volgens de respondenten heeft de politie via de buurtregisseurs en in mindere mate de wijkteamchef veel contact met de partners in de wijk. De belangrijkste partners zijn het stadsdeel (veiligheidscoördinator, wijkcoördinatoren, stadsdeelbestuurders), het opbouwwerk, het jongerenwerk, woningbouwcorporaties, de hulpverlening, het onderwijs (met name het Huygenscollege), instellingen op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg en het maatschappelijk werk.

Woningbouwverenigingen hebben contact met de politie op basis van incidenten. Er zijn goede afspraken over rollen en samenwerking. De politie geeft, meestal via het meldpunt zorg en overlast, signalen door aan de corporaties en treedt op als 'brandjesblusser' en als sterke arm bij huisuitzettingen. Er is geen structureel overleg, betrokken partijen vinden dat ook niet nodig.

De politie neemt niet meer deel aan het zorgoverleg waar hulpverleners informatie uitwisselen. Wel is sprake van onderlinge uitwisseling van informatie, vervullen de buurtregisseurs een signalerende rol richting de zorgpartners en ondersteunt de politie zorgverleners zo nodig als sterke arm. Ook neemt de politie deel aan de telefooncirkel van ouderen in de wijk.

Er zijn intensieve contacten met het Huygenscollege, gericht op de aanpak van overlast van rondhangende leerlingen. Onder het motto 'voor elkaar bereikbaar zijn en elkaar aanspreken, dus zorgen voor binding' heeft de politie hierbij het initiatief genomen.

In het algemeen wordt de participatie van de politie in netwerken van professionals positief beoordeeld. Wel is soms onduidelijk wie wat doet. Het ontbreekt bovendien aan duidelijke regie op de uitvoering. Wie is probleemeigenaar en trekker van de aanpak? Wat wordt van elke

partij verwacht en wie bewaakt de voortgang en evalueert de effecten van de aanpak? Er zitten gaten tussen de takenpakketten van de ketenpartners.

De samenwerking tussen de ketenpartners verbetert. Punt van kritiek is dat de aanpak nog onvoldoende integraal is. Vooral preventie komt nog onvoldoende uit de verf. Bovendien werken partijen elkaar (onbewust) tegen. Een respondent geeft als voorbeeld een geval van langdurige heftige burenoverlast door acht personen op een tweekamerwoning, waarbij de huiseigenaar de bewoners er niet uit kreeg en ook de politie onvoldoende kon doen. Toen het uiteindelijk mogelijk werd de bewoners uit te plaatsen vanwege huurachterstand betaalde de Sociale Dienst de huurachterstand, zodat ze er toch konden blijven wonen. Tot frustratie van de veiligheidspartners. Een ander voorbeeld is de verwijdering van graffiti, waarover geen goede afspraken zijn gemaakt.

5.2 Convenanten

De samenwerking met professionele partners in de wijk is maar in beperkte mate vastgelegd in convenanten. Bovendien zijn de convenanten niet erg bekend. Er is een convenant KVO en een convenant voor het project Veilig in en om School (VIOS) voor het voortgezet onderwijs, dat geldt voor heel Amsterdam. In VIOS werken de politie, het Openbaar Ministerie, de gemeente en de scholen samen.

Andere projecten hebben een minder formele basis. Overigens vindt de districtschef dat de convenanten vooral een symbolische waarde hebben. Volgens een buurtregisseur zijn convenanten 'iets voor boven over'.

5.3 Veelplegers en jeugdproblematiek

Binnen Oud-West is er een veelplegersaanpak. Die is vooral een zaak van de politie. Andere partners spelen hierbij nauwelijks of geen rol. Alle veelplegers zijn geadopteerd. De buurtregisseurs houden tweewekelijks contact met hen. De wijkteamchef noemt de aanpak succesvol. Een buurtregisseur is echter minder tevreden: 'Voor vijf geringe delicten krijgen klanten een veelplegersaanpak, maar er zijn klanten in mijn wijk die veel erger zijn dan de veelplegers die deze aanpak niet krijgen.'

Bij de aanpak van jongerenoverlast en jeugdcriminaliteit werken de ketenpartners intensief samen. Eenmaal in de zes weken is er overleg tussen de projectleider jeugd van de politie en de netwerkcoördinator 12+ van het stadsdeel. Deze vormt ook de verbindingsschakel met de jongerenwerkers. De aanpak van de jeugdproblematiek wordt in goed overleg gecoördineerd tussen de verschillende partners.

Dat neemt niet weg dat er bij de politie en het stadsdeel een gevoel van machteloosheid heerst over de aanpak van probleemjongeren. Het ontbreekt aan structurele oplossingen, jongeren verplaatsen zich over de stad, gaan naar andere wijken en komen na een tijdje weer terug. Er zijn recent tien jongeren opgepakt voor overvallen. Gevreesd wordt dat ze over niet al te lange tijd weer op straat staan. De partners in de wijk hebben onvoldoende mogelijkheden om, bij voorbeeld door avonddetentie, recidive te voorkomen. Daarvoor is een stadsbrede aanpak nodig.

5.4 Oordeel over de samenwerking met de politie

De politie is positief over de samenwerking met de partners in de wijk. Volgens de politie probeert het wijkteam problemen in overleg met de ketenpartners op te lossen. Partners verbergen zich daarbij niet achter de muren van hun eigen organisatie. Er is goed contact tussen de buurtwethouders en de buurtregisseurs. De buurtwethouders gaan de wijk in met de buurtregisseurs. Er zijn afspraken gemaakt tussen de stadsdeelbestuurders en de buurtregisseurs over de aanpak van problemen in de wijk. Er vinden regelmatig gezamenlijke acties plaats. Een voorbeeld is de Van Traa-aanpak (samen met onder andere belastingdienst) die is toegepast op 28 belwinkels. En hoewel de problematiek bleek mee te vallen zijn dergelijke acties volgens de wijkteamchef van groot belang voor de samenwerking tussen de ketenpartners.

Ook het stadsdeel is positief over de samenwerking met de politie. Men is te spreken over het gezamenlijke spreekuur van de wijkcoördinator, de buurtregisseur en de opbouwwerker. In de woorden van de stadsdeelvoorzitter: 'We zijn een klein stadsdeel en de politie informeert het stadsdeelbestuur direct bij een inbraak of andere incidenten. We kennen de overlastgevende groepen, met naam en rugnummer. De betrokken actoren (stadsdeel, gemeente, politie en hulpverlening) werken goed samen. Partners weten elkaar te vinden en problemen snel aan te pakken.' Volgens vertegenwoordigers van het stadsdeel speelt de politie een actieve rol in de professionele netwerken en ondersteunt zij initiatieven in de buurt.

Overigens zijn er ook kritische geluiden. Een medewerker van het stadsdeel vindt dat de samenwerking te veel geïnstitutionaliseerd is. Te vaak worden onderwerpen geagendeerd in de mindriehoek in plaats van dat ze worden opgelost op werkvloerniveau.

Een andere medewerker van het stadsdeel mist bij de politie een centraal aanspreekpunt voor ondernemers. Als publieksdienstverlener voor bedrijven heeft hij met drie verschillende buurtregisseurs te maken die bovendien verschillend optreden. Hij geeft als voorbeeld dat sommige buurregisseurs hun 06-nummer doorgeven aan ondernemers en anderen niet en wijst er op dat als ondernemers de buurtregisseur niet kunnen bereiken het risico groot is dat ze afhaken. Ook vindt hij dat de politie het (kleine) ondernemers makkelijker zou moeten maken om aangifte te doen.

Een aantal gesprekspartners geeft aan dat de buurtregisseurs wel in veel overleggen zitten, maar dat de politie daarbij nooit de regie op zich neemt. De districtschef herkent dit beeld, maar ziet het niet als een probleem. Hij benadrukt dat de regie op de veiligheidsaanpak een verantwoordelijkheid is van de gemeente, in casu het stadsdeel.

Maatschappelijke partners

De respondenten van woningbouwverenigingen zijn tevreden met de ad hoc samenwerking met de politie. Zij hebben geen behoefte aan meer structurele samenwerking.

Partners van het zorgoverleg zijn minder positief: zij betreuren de afwezigheid van de politie. Ook mist men de directe contactmogelijkheden: het directe nummer van het wijkbureau of de buurtregisseur is niet bekend. Men vindt dat de politie ook voor hen direct bereikbaar moet zijn.

Opbouwwerkers zouden ook graag meer structureel contact met de politie hebben. Overigens geven ze aan dat ze beschikken over de 06-nummers van de buurtagenten en dat geen van beide partijen initiatief neemt voor om toenadering te zoeken om kennis te maken of activiteiten op elkaar af te stemmen.

Geïnterviewde vertegenwoordigers van ondernemers melden dat ze meer contact met de politie willen en dat ze de buurtregisseurs hebben verzocht vaker bij het ondernemersoverleg aan te schuiven. Dat laatste is opvallend, omdat zowel de politie als het stadsdeel melden dat de buurtregisseur structureel bij dit overleg aanwezig is.

5.5 Doorwerking van afspraken in het wijkteam

Over de mate waarin afspraken met de buurtregisseur doorwerken in het wijkteam verschillen de meningen. Verschillende respondenten van buiten de politie vragen zich af of afspraken met de buurtregisseur een vervolg krijgen in het wijkteam. Een actieve buurtbewoner heeft de ervaring dat de buurtregisseur signalen goed doorgeeft. Een manager van de gemeente vertelt uit zijn ervaring als ondernemer dat de afspraken soms intern nagevraagd moeten worden, maar dan precies bekend zijn. Een medewerker van de moskee geeft aan dat de buurtregisseur informatie niet altijd doorgeeft aan zijn collega's in het wijkteam.

Door de politie wordt erkend dat de aansluiting van de buurtregisseurs op de rest van het team een punt van aandacht is. Een medewerker basispolitiezorg weet niet welke buurtregisseur in welk gebied werkzaam is, ziet de buurtregisseurs bijna nooit op de briefings (hij zegt dat ze deze via internet volgen) en leest de mutaties van de buurtregisseurs nooit. Volgens hem lezen de buurtregisseurs de mutaties van de noodhulp wel. Hij erkent dat de slechte aansluiting ertoe zou kunnen leiden dat het werk dat een buurtregisseur in een groep steekt door de noodhulp teniet wordt gedaan.

De wijkteamchef zegt dat de samenwerking tussen de buurtregisseurs en de rest van het wijkteam niet altijd optimaal is. De buurtregisseurs benadrukken hun bijzondere positie door een aparte werkruimte te gebruiken en door bij personeelsproblemen niet altijd bij te springen. Bij briefings vervullen de buurtregisseurs niet altijd een actieve rol. De wijkteamchef vindt dit opmerkelijk: 'Als ik buurtregisseur was zou ik juist veel over mijn wijk inbrengen.' Hij bestrijdt echter dat signalen of afspraken onderling niet goed worden doorgegeven.

5.6 Betrouwbaarheid

Volgens de respondenten is de betrouwbaarheid van de politie als partner afhankelijk van de individuele buurtregisseur. In het algemeen zijn partners tevreden over de betrouwbaarheid, waarbij opgemerkt wordt dat het oordeel over de huidige buurtregisseurs positiever is dan over de vorige ploeg. De respondenten vinden de huidige ploeg betrouwbaar en bereikbaar en vinden dat zij hun afspraken nakomen.

5.7 Conclusies

In het algemeen verloopt de samenwerking tussen de politie en professionals in de wijk redelijk goed. De politie participeert in veel overleggen. De buurtregisseurs vervullen een actieve rol, zij het dat hun inzet verschilt van persoon tot persoon. Met name het opbouwwerk, partijen in de zorg en de hulpverlening en een aantal ondernemers zouden graag een actievere rol van de politie zien.

De samenwerking is maar in beperkte mate geformaliseerd.

In het algemeen wordt de politie als betrouwbare partner gezien, waarbij wordt aangetekend dat het oordeel over de huidige buurtregisseurs veel positiever is dan dat over hun voorgangers.

Er is ook kritiek op de samenwerking, onder meer op het feit dat de wijze waarop de politie opereert in samenwerkingsverbanden sterk persoonsafhankelijk is. Buurtregisseurs bepalen zelf of zij aan partners hun 06-nummer geven en of zij bepaalde overleggen bijwonen of niet.

6 Integratie in het bestuur

6.1 Organisatie van de samenwerking

Het formele overleg tussen het stadsdeelbestuur en de politie vindt plaats in de minidriehoek en het veiligheidsoverleg. De minidriehoek vindt elke zes weken plaats. Deelnemers zijn de stadsdeelvoorzitter, de veiligheidscoördinator van het stadsdeel, de wijkteamchef, de unitregisseur (beleidsmedewerker) van het Openbaar Ministerie en sinds kort een medewerker OOV van de centrale stad. De minidriehoek is vooral gericht op afstemming. De wijkteamchef van de politie laat zich vooraf informeren door het wijkteam (buurtregisseurs) en ontvangt signalen van de districtschef.

Het veiligheidsoverleg wordt tweemaal per jaar gehouden. Aan dit overleg nemen de voorzitter van het stadsdeel, de portefeuillehouder veiligheid, de veiligheidscoördinator en de buurtregisseurs deel.

6.2 Integratie van beleid

Het beleid van de politie sluit aan op het integraal veiligheidsbeleid van het stadsdeel. De wijkteamchef maakt daarbij wel de kanttekening dat de beleidscycli van de politie en het stadsdeel niet op elkaar aansluiten. Daardoor kan de politie, die gebonden is aan strakke termijnen, haar beleid en prioriteiten niet altijd goed afstemmen op het veiligheidsbeleid van het stadsdeel.

6.3 Afstemming inzet op lokale prioriteiten

De inzet van de politie sluit aan op de lokale prioriteiten. Het wijkteam slaagt er goed in de targets die vanuit het korps worden opgelegd te halen en heeft voldoende ruimte om daarnaast ook lokale prioriteiten te stellen. Een voorbeeld daarvan is fietsendiefstal, geen korpsprioriteit, maar binnen Oud-West wel een fors probleem.

6.4 Bijdrage van de politie aan het lokaal veiligheidsbeleid

De politie is betrokken bij de totstandkoming van het integraal veiligheidsbeleid van het stadsdeel. Het stadsdeel erkent het belang van betrokkenheid van de politie bij de totstandkoming en uitvoering van het veiligheidsbeleid. De prioriteiten van de politie en het stadsdeel sluiten volgens de bestuurders goed op elkaar aan. De stadsdeelvoorzitter is van mening dat de politie en het stadsdeel samen optrekken en een gelijkwaardige positie hebben. Dat wordt vergemakkelijkt doordat Oud-West een klein stadsdeel is met weinig problemen.

Volgens zowel het stadsdeel als de politie heeft de politie geen moeite om zaken op de agenda van het lokale bestuur te krijgen. Zo initieerde de politie de aanpak van woninginbraken en de invoering van een alcoholverbod op de openbare weg. Ook vroeg zij aandacht voor de problemen rond een speeltuin in de wijk waar veel overlast van jongeren was. De politie bemoeide zich nadrukkelijk met de herinrichting van het plein om verdere overlast te voorkomen. Een ander voorbeeld waarbij de politie een actieve adviserende rol speelt is veilig ondernemen. Signalen van de politie werken door in het stadsdeelbeleid.

Wel wijzen zowel de politie als het stadsdeel op verschillen in aanpak en afstemmingsproblemen.

Volgens de geïnterviewde politiemedewerkers is het stadsdeel onvoldoende resultaat- en actiegericht en moeten er veel stappen gezet worden voor er iets concreets gebeurt. Ook vinden zij dat er te veel tijd en aandacht wordt besteed aan politieke spelletjes. Volgens de politie schat het stadsdeelbestuur de problematiek niet altijd ernstig genoeg in.

Volgens geïnterviewde stadsdeelbestuurders is de politie sneller geneigd tot maatregelen dan het stadsdeel. De politie oordeelt vanuit haar repressieve taak, terwijl het stadsdeel veel meer rekening moet houden met maatschappelijke en politieke aspecten. De probleemgerichte aanpak van de politie staat hierbij nog wel eens haaks op het beleid van het stadsdeel. De stadsdeelbestuurders vinden dat de politie te veel gericht is op cijfers (objectieve veiligheid) en onvoldoende gevoel heeft voor zaken die maatschappelijk gevoelig liggen. Volgens de stadsdeelvoorzitter is de spanning tussen de politie en het stadsdeel noodzakelijk, omdat het stadsdeel een bredere afweging moet maken. Daarnaast vinden enkele bestuurders dat sommige problemen in de wijk - bijvoorbeeld de problematiek van huiseigenaren die huurders uit hun woning willen zetten om door splitsing en verkoop van de woning winst te maken - onvoldoende prioriteit hebben bij de politie. Dit leidt van tijd tot tijd tot verschillen van mening in de minidriehoek.

6.5 Oordeel bestuur over de politie

Het stadsdeelbestuur is tevreden over de samenwerking met de politie. Dat geldt omgekeerd ook. Natuurlijk zijn er verschillen die soms tot irritatie leiden, maar in het algemeen verloopt de samenwerking goed en aanzienlijk beter dan een aantal jaar geleden. Het overleg in de minidriehoek verloopt goed, de politie zet zich voldoende in om het veiligheidsbeleid van het stadsdeel te realiseren en is een betrouwbare partner met wie goede afspraken zijn te maken. Er is sprake van open communicatie en wederzijds vertrouwen. De zaken die door de politie worden aangedragen zijn relevant en met name de wijkteamchef vervult volgens het stadsdeel een belangrijke, stimulerende rol in de driehoek.

Kanttekening bij dit oordeel is dat het stadsdeelbestuur niet erg goed op de hoogte is van de prioriteiten en activiteiten van de politie. Een stadsdeelbestuurder geeft aan dat hij hierop geen zicht heeft en hoopt dat de politie haar tijd niet besteedt aan triviale zaken zoals de aanpak van de fietsenoverlast. Ook is er bij het stadsdeelbestuur geen goed beeld van de aansturing van de politie door het OM.

De politie heeft kritiek op de daadkracht van het stadsdeelbestuur, maar erkent wel dat het huidige bestuur de regierol op het gebied van integrale veiligheid veel actiever oppakt dan zijn voorganger.

6.6 Betrokkenheid raad bij politie(beleid)

De contacten tussen de politie en de stadsdeelraad zijn spaarzaam. De politie is vrijwel nooit aanwezig bij vergaderingen van de stadsdeelraad. Jaarplannen en jaarverslagen van de politie worden niet in de stadsdeelraad besproken. De wijkteamchef onderkent dat een intensievere relatie meerwaarde kan opleveren, maar is ook aarzelend, omdat hij over veel zaken niets kan zeggen. Op het gebied van openbare orde is de stadsdeelvoorzitter (en eigenlijk de burgemeester) verantwoordelijk, op het gebied van strafrechtelijke handhaving het OM. Hij is daarom terughoudend in zijn relatie met de stadsdeelraad, om te voorkomen dat de politie in de positie wordt geplaatst om politieke uitspraken te doen.

In de stadsdeelraad wordt überhaupt weinig over veiligheid gesproken. Alleen verkeer, incidenten (zoals een kind dat met een spuit speelde) en politieacties komen aan bod. Er is volgens de politie sprake van incidentenpolitiek. Volgens de wijkteamchef heeft veiligheid onvoldoende prioriteit. Als voorbeeld noemt hij kraakpanden in de Schoolstraat. Hierover is uitgebreid gediscussieerd in de stadsdeelraad, maar de overlast die deze panden veroorzaken kwam daarbij nauwelijks aan bod. De raadsleden waren vooral geïnteresseerd in het behoud van de monumentale panden. De stadsdeelvoorzitter wijt de opstelling van de stadsdeelraad mede aan de geringe omvang van de problematiek.

Een geïnterviewd deelraadslid geeft aan de beperkte contacten met de politie als probleem te ervaren. Op verzoeken om informatie van stadsdeelraadsleden reageert de politie volgens haar afhoudend. De deelraadsleden kennen als burgers de activiteiten van de buurtregisseurs, maar worden daar als deelraadsleden niet over geïnformeerd. De deelraadsleden hebben overigens geen goed beeld van de prioriteiten en activiteiten van de politie.

6.7 Conclusies

Volgens beide partijen, politie en lokaal bestuur, verloopt de samenwerking goed. Dat is niet altijd zo geweest. Onder het vorige stadsdeelbestuur waren de betrekkingen minder goed. Wisseling van personen (en van de politieke kleur van die personen) hebben sindsdien tot verbetering geleid, zowel in persoonlijke contacten als in het functioneren van de formele overleggen. Ook ad hoc weet men elkaar goed te vinden.

Het beleid van de politie en het stadsdeelbestuur sluit goed op elkaar aan, ook al lopen de onderlinge cycli niet parallel. De politie zet zich voldoende in voor de lokale prioriteiten. De politie wordt als betrouwbare partner gezien en draagt actief bij aan het veiligheidsbeleid van het stadsdeel. Wel zijn er verschillen in de perceptie van de ernst van de problematiek. De politie vindt het stadsdeelbestuur niet actiegericht genoeg. Het stadsdeelbestuur benadrukt dat het bredere afwegingen moet maken waarbij veiligheid één van de invalshoeken is.

De betrokkenheid van de stadsdeelraad bij de politie is beperkt, zowel vanwege de terughoudende opstelling van de politie als vanwege de geringe prioriteit die de stadsdeelraad aan veiligheid geeft.

Aandachtspunt is dat samenwerking sterk afhankelijk is van (de chemie tussen) personen.

7 Legitimiteit

De mate van legitimiteit van de politie wordt bepaald door:

- de mate waarin de politie inspeelt op de problematiek in de wijk
- de mate waarin de bevolking instemt met de doelen en prioriteiten van de politie
- de mate van congruentie tussen het politiebeleid en het gemeentelijke veiligheidsbeleid
- de mate waarin de politie overtuigend communiceert over haar beleid en haar optreden
- de mate waarin burgers het gevoel hebben dat ze door de politie beschermd worden
- de mate waarin burgers tevreden zijn over de inzet van de politie.

Op basis van de voorgaande paragrafen kan worden geconcludeerd dat het met de legitimiteit van de politie in Oud-West redelijk goed gesteld is. De politie weet naar het oordeel van de respondenten goed wat er speelt in de wijk en speelt goed in op de problematiek. Het politiebeleid sluit goed aan bij het veiligheidsbeleid van het stadsdeel. In hoeverre de bevolking instemt met de doelen en prioriteiten van de politie is niet duidelijk. De meeste respondenten geven aan dat de bewoners van de wijk de doelen en prioriteiten van de politie niet kennen. Van expliciete instemming is dan ook geen sprake. De politie communiceert redelijk over haar beleid en haar optreden. Wel geven veel respondenten, binnen en buiten de politie, aan dat er op dit punt verbeteringen gewenst zijn.

8 Conditionerende factoren

8.1 Organisatie en formatie

Volgens de stadsdeelvoorzitter vormen de verschillen in organisatiestructuur en cultuur tussen de politie en het stadsdeel een aandachtspunt. De medewerkers van het stadsdeel zijn in het algemeen jong en hoog opgeleid (nieuwe stedelingen) en het stadsdeel heeft een informele cultuur. Veel politiemensen hebben een andere culturele bagage: 'Ze wonen in Purmerend en komen uit gezinnen met een klassiek rolpatroon.' Bovendien is de politieorganisatie veel hiërarchischer. Het omgaan met deze cultuurverschillen vormt voor beide partijen, vooral voor de buurtregisseur en de integrale veiligheidsmedewerker van het stadsdeel, een opgave.

De cultuur van de politieorganisatie speelt een belangrijke rol in de wijze waarop contacten met minderheden plaatsvinden. In de wijze waarop leidinggevenden hier op sturen is verbetering mogelijk. Inmiddels is daar een cursus voor opgestart.

Verschillende respondenten relativeren het belang van de organisatiestructuur en menen dat het er vooral om gaat of betrokkenen elkaar kunnen vinden. Er zijn wel eens tijden geweest dat het wat stroever ging vanwege persoonlijke problemen tussen de vorige wijkteamchef en de vorige stadsdeelvoorzitter. De vorige stadsdeelvoorzitter botste regelmatig met de politie en de voormalige wijkteamchef vond dat de stadsdeelvoorzitter zaken ten onrechte tegenhield. De verhoudingen tussen de huidige wijkteamchef en de huidige stadsdeelvoorzitter zijn goed.

Overigens wordt er, zoals eerder aangegeven, door verschillende respondenten wel op gewezen dat de inbedding van de buurtregisseurs in de organisatie van het wijkteam een aandachtspunt is.

Ook de organisatie van het stadsdeel is een conditionerende factor voor de maatschappelijke integratie van de politie. Formeel gaat de burgemeester over openbare orde en heeft de stadsdeelvoorzitter hierin geen positie. Over een aantal zaken, zoals cameratoezicht, kan de stadsdeelvoorzitter geen afspraken maken. Bovendien, zo merkt een vertegenwoordiger van het stadsdeel op, zijn de handelingsmogelijkheden van het stadsdeel beperkt.

Volgens een stadsdeelbestuurder leiden capaciteitsproblemen bij de politie er toe dat bepaalde werkzaamheden moeilijk kunnen worden uitgevoerd. Het stadsdeel vraagt zich bovendien af of de beschikbare capaciteit niet beter kan worden ingezet.

De wijkteamchef kijkt hier anders tegenaan. Hoewel de sterkte van het wijkteam onder de formatie ligt, slaagt het wijkteam er volgens hem goed in de targets van het korps te realiseren en voldoende capaciteit vrij te maken voor lokale prioriteiten.

Respondenten vanuit de politie geven aan dat in het verleden veelvuldige personeelwisselingen onder ambtenaren van het stadsdeel de invulling van afspraken tussen het stadsdeel en de politie niet ten goede kwam. Zij wijzen er op dat dit probleem is verminderd en dat de daadkracht van het stadsdeel is toegenomen.

Vanuit het stadsdeel wordt overigens aangegeven dat er ook binnen het stadsdeel sprake is van capaciteitsproblemen. Daarbij wordt opgemerkt dat er veel tijd moet worden besteed aan rapportages voor de centrale stad waardoor er te weinig ruimte is om in te spelen op de eigen problematiek in Oud-West.

8.2 Kerntakendiscussie

Respondenten hebben niet het idee dat de kerntakendiscussie van invloed is op de samenwerking. Wel vinden sommige partners dat er te veel politie-inzet is op zaken als het dragen van autogordels en fietsverlichting. Dat leidt soms tot enige irritatie: 'Ze moeten zeker hun targets weer halen.'

9 Conclusies

In onderstaande tabel zijn de conclusies van de case study in Amsterdam Oud-West weergegeven. Voor de mate van integratie in de wijk, in professionele netwerken en in het bestuur zijn facetten onderscheiden. Voor elk facet is een score gegeven: goed (G), voldoende (V), onvoldoende (O) en omstreden (?). Elke score wordt kort toegelicht.

Dimensie	Facet	Score	Toelichting
Integratie politie in de wijk	Zicht op problematiek	G	Positief oordeel
	Kennen en gekend worden:	G	Eer is te weinig contact met minderheden
	- politie kent relevante personen	G	en daar lijkt ook niet op gestuurd te worden.
	- politie heeft duidelijke aanspreekpunten	V	De gemiddelde burger kent de taken van de buurtregisseur niet altijd. Functioneren
	- actieve burgers en professionals kennen wijkagent	G	buurtregisseurs is erg persoonsafhankelijk.
	- gemiddelde burgers kennen wijkagent	V	Medewerkers wijkteam zijn onbekend bij bewoners.
	Zichtbaarheid	V	De buurtregisseur is wel zichtbaar, maar niet altijd goed herkenbaar als politieagent
	Aansluiten bij problematiek	G	Er zijn wel verschillen van mening over problematiek en aanpak
	Aansluiten bij veiligheidsaanpak	V	Idem
	Voldoende (ruimte voor) lokaal maatwerk	V	
	Verhouding probleemgerichte aanpak/repressie	V	Sommigen vinden dat politie te veel op repressie gericht is
	Gebiedsgebonden werken, inclusief doorwerking signalen wijkagent op teambeleid en aanpak Integrale Veiligheid	V	Aansluiting tussen buurtregisseur en wijkteam is aandachtspunt
	Structurele contacten met bewoners, sleutelfiguren en instanties; participatie in buurtnetwerken	V	Politie is vertegenwoordigd in diverse netwerken, maar lijkt daarin geen regierol te spelen
Actief betrekken bewoners bij aanpak (wijkgesprekken, wijkpanels)	?	Politie lijkt wijkgericht werken en wijkgesprekken vooral over te laten aan het stadsdeel	
Structurele contacten met minderheden en minderhedenorganisaties	O	Weinig structurele contacten met minderhedenorganisaties	
Communicatie naar de bevolking is helder en geloofwaardig	V	Vooral professionals en burgers pleiten voor actievere communicatie	

	Burgers hebben een beeld van de prioriteiten en aanpak van de politie m.b.t. veiligheid	?	De politie denkt van wel, burgers zeggen van niet
Integratie politie in netwerk professionals	Actieve rol politie in overlegsgremia en netwerken, veelplegersaanpak en casusoverleg jeugd	G	Actieve rol in professionele netwerken
	Informatie-uitwisseling	V	Aandachtspunt is dat informatie-uitwisseling veelal ad hoc plaatsvindt
	Communicatie	V	Partijen werken elkaar soms onbewust tegen
	(Uitvoering) afspraken	G	Soms ontbreekt duidelijke rolafbakening
	Betrouwbaarheid politie als partner	G	
	Politie ondersteunt initiatieven (informatie, advies en protocollen)	V	
	Verschillende invalshoeken (bijv. politie-welzijnswerk) worden overbrugd	G	Men is zich bewust van deze verschillen. Ze staan de samenwerking niet in de weg
Integratie politie in het bestuur	Uitvoering regie Integrale Veiligheid, inclusief rolverdeling gemeente en politie	G	Regie ligt bij gemeente. Beleidscycli sluiten niet goed op elkaar aan. Inhoudelijke afstemming vindt wel plaats
	Overleg/samenwerking politie-gemeente (ambtelijk en bestuurlijk)	G	Sterk persoonsgebonden. Gaat nu goed
	Overleg met gemeenteraad, aandacht voor veiligheid en politie in de raad, invloed gemeenteraad	O	Raad heeft weinig aandacht voor veiligheidsbeleid politie. Politie houdt afstand tot de politiek
	Afstemming prioriteiten gemeente en politie	V	Verschil prioriteiten door verschil in houding
	Ruimte voor lokale prioriteiten politie en afstemming op IV-beleid	V	Stadsdeel niet goed op de hoogte van prioriteiten politie
	Signalerende en agenderende rol politie	G	Politie draagt relevante zaken aan
Legitimititeit	Afstemming werk politie op problematiek	G	Er zijn verschillen van mening over problematiek en aanpak
	(Ruimte voor) lokaal maatwerk	V	Idem
	Verhouding probleemgerichte aanpak/repressie	V	Sommigen vinden dat de politie teveel op repressie is gericht
	Betrokkenheid bewoners bij aanpak op wijkniveau	?	Bewoners zijn indirect betrokken. Lijnen lopen via het stadsdeel

Afstemming prioriteiten gemeente en politie	V	Vershil in prioriteiten door verschil in houding. Stadsdeel niet goed op de hoogte van prioriteiten politie
Aandacht politie voor minderheden	O	Weinig structurele contacten met minderhedenorganisaties. Sturing op deze contacten lijkt te ontbreken
Helder en geloofwaardig communiceren naar lokaal bestuur en politiek	V	Bestuurders zijn tevreden. Wel sterk persoonsafhankelijk
Helder en geloofwaardig communiceren naar bevolking	V	Er zou meer actief en structureel communicatiebeleid mogen zijn over problemen, aanpak en prioriteiten

De mate van integratie van de politie wordt beïnvloed door verschillende factoren. Hieronder zijn deze factoren geclusterd naar factoren die een negatief effect hebben op de maatschappelijke integratie en factoren die daar een positief effect op hebben.

Negatief effect op integratie

Onderstaande factoren hebben een negatief effect op de maatschappelijke integratie van de politie:

- politie, bestuur en professionals kennen elkaar onvoldoende
- er is sprake van beperkte prioriteit voor veiligheid bij het bestuur
- de politie speelt geen actieve rol richting de stadsdeelraad
- de politie maakt zich onvoldoende bekend
- er zijn cultuurverschillen tussen de politie en het stadsdeel
- er zijn verschillen in werkwijze tussen de buurtregisseurs, de aanpak is onvoldoende uniform
- de inbedding van de buurtregisseur in het wijkteam
- de beperkte contacten met allochtonen
- de onbekendheid met het beleid en de prioriteiten van de politie.

Positief effect op integratie

Onderstaande factoren hebben een positief effect op de maatschappelijke integratie van de politie:

- er is voldoende ruimte voor lokale prioriteiten
- er is sprake van afstemming tussen de prioriteiten van de politie en het stadsdeel
- de goede samenwerking tussen politie en stadsdeel
- de politie hanteert gebiedsgebonden werken als uitgangspunt
- de positie van en waardering voor de buurtregisseurs
- de versterking van de regierol door het stadsdeel.

Geconcludeerd kan worden dat de stakeholders de maatschappelijke integratie van de politie overwegend positief beoordelen, zij het dat partners op de werkvloer kritischer zijn dan bestuurders en managers. De onderlinge bekendheid over en weer is een risico.

Een belangrijke conclusie is dat de aanpak van de politie onvoldoende geïnstitutionaliseerd is, waardoor de persoonlijke factor in het optreden groter is dan wenselijk. Er is weinig sturing op het handelen van de buurtregisseurs en het ontbreekt aan een eenduidig profiel. In hoeverre buurtregisseurs beschikken over een systematisch netwerk is niet duidelijk. De speerpunten van de buurtregisseurs zijn niet scherp. De aansluiting tussen de buurtregisseurs en de rest van het wijkteam is voor verbetering vatbaar.

Daarbij komt dat de integratie van de politie in de wijk te zwaar leunt op alleen de buurtregisseurs. Voor de medewerkers basispolitiezorg is contact met de bevolking geen issue. Zij definiëren hun werk vooral in termen van noodhulp.

De politie heeft weinig contact met allochtonen en weet ook niet goed hoe dit contact moet worden vormgegeven. Daar lijkt ook geen prioriteit of sturing aan te worden gegeven.

Bij de partners is er onvoldoende inzicht in elkaars motieven en werkzaamheden, grenzen en mogelijkheden. Partners weten onvoldoende wat ze van elkaar kunnen verwachten. Wel heeft men begrip voor elkaar en gaat men soepel om met verschillen in aanpak.

Een deel van de knelpunten betreft problemen die eigen zijn aan samenwerking tussen verschillende organisaties.

Het wijkteam investeert weinig in het zich bekend maken in de wijk en de stadsdeelpolitiek. Burgers zijn daardoor slecht op de hoogte van de problemen, aanpak en prioriteiten. Ook zijn de wijkteamleden naast buurtregisseurs niet bekend.

Het beleid en de prioriteiten van de politie zijn onvoldoende bekend bij professionals en bewoners.

10 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies uit de case study kunnen de volgende aanbevelingen en aandachtspunten worden geformuleerd om de maatschappelijke integratie van de politie in Amsterdam Oud-West te versterken:

1

In Oud-West is een solide basis aanwezig voor een succesvol gemeenschappelijk veiligheidsbeleid. Niettemin is de onderlinge (on)bekendheid tussen partners een risico. Er is onvoldoende begrip voor en kennis van elkaar motieven, doelstellingen, werkzaamheden en grenzen en mogelijkheden. Hoewel men daar sinds de wisselingen in de teamleiding en het stadsdeelbestuur doorgaans soepel mee om gaat, lijkt meer programmasturing wenselijk. Het verdient aanbeveling om actief de dialoog op gang te brengen om te komen tot een gedeeld beeld van de problematiek, gezamenlijke prioriteiten en ieders rol daarin.

2

In het onderzoek bleek dat het bewust leggen van contacten met minderheden schaars is. Structurele contacten met minderheden zijn er weinig. Of deze contacten er zijn is te zeer afhankelijk van de werkwijze van individuele buurtregisseurs. De doorwerking van het programma 'divers samenleven/samenwerken' was alleen zichtbaar in het jaarplan 2007 van het stadsdeel Oud-West en niet in de praktijk van het wijkteam. Aanbevolen wordt de contacten met minderheden hoog op de korpsagenda te plaatsen en het programma te intensiveren.

Om de contacten met minderheden te versterken dienen niet alleen beleidsinterventies te worden doorgevoerd. Het is ook noodzakelijk daadwerkelijk contactfunctionarissen voor organisaties instanties, organisaties en groepen aan te wijzen en hen te coachen en op te leiden. Het is te simpel om het probleem te definiëren als een gebrek aan sturing op wijkteamniveau. Het realiseren van een effectieve communicatie met minderheden is een inspannende en moeilijke zoektocht die commitment vraagt van hoog tot laag. Ook districts- en teamleidingen moeten daarin worden ondersteund.

In dit onderzoek zijn alleen de contacten van de politie met minderheden onder de loep genomen. Indicaties dat het stadsdeel daar in tegenstelling tot de politie wel echt in investeert zijn in het onderzoek niet naar voren gekomen. Op het niveau van het wijkteam lijkt voor de toekomst het gezamenlijk optrekken van de politie en het stadsdeel in deze geboden.

3

Uit de case study blijkt dat de invulling van de functie van de buurtregisseur (te) persoonsgebonden is. Recente wisselingen van buurtregisseurs maken ook voor de buitenwereld helder dat de verschillen in invulling van de functie niet zozeer te herleiden zijn naar de verschillen in buurt, maar tot de persoon van de buurtregisseur. Het ontbreekt aan een eenduidig profiel. Buurtregisseurs bepalen (te) sterk hun eigen werkzaamheden. Er is weinig sturing op hun handelen, op hun rol in de netwerken en de prioriteitstelling in hun werk.

De inbedding van de buurtregisseurs in het wijkteam is voor verbetering vatbaar. Niet alle medewerkers basispolitiezorg weten welke buurtregisseur voor welke buurt verantwoordelijk is. De informatie-uitwisseling tussen de buurtregisseurs en de rest van het team verloopt soms niet optimaal. Het verdient aanbeveling te werken aan een meer gedeelde invulling van de rol

van buurtregisseur door consequenter functieprofielen te hanteren, door opleiding, intervisie en een intensievere coaching en sturing door de teamleiding.

4

In Oud-West voelen ook de medewerkers basispolitiezorg zich betrokken bij de wijk en de doelstellingen van hun team. In die zin is er sprake van gebiedsgebonden politie. Aan de andere kant definiëren zij hun werk vooral in termen van noodhulp. Het bewust contacten leggen in het werk met de bevolking past daar niet in en wordt door hen niet beschouwd als essentieel voor hun manier van werken.

5

De politie in Amsterdam Oud-West kan helderder, geloofwaardiger en minder terughoudend communiceren over haar aanpak en prioriteitenkeuze naar het stadsdeel, zowel ambtelijk als politiek. Dat geldt ook voor de communicatie richting professionele partners en bevolking.

Bijlage 1: Scores interviews per facet

Dimensie	Facet	Bestuurders/managers									Professionals/burgers										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Integratie politie in de wijk	Zicht op problematiek		V	G	G	G				G							G		V		
	Kennen en gekend worden		G														G				
	- kennen: politie kent relevante personen		v	G	G					G	v						g	G	v		
	- gekend worden: politie heeft duidelijke aanspreekpunten		G	V	G	G				G	v		O		V		g		G		
	- gekend worden: Y3actieve burgers en professionals kennen wijkagent		G	G	G	V				G	g	v			G		g	G	G		
	- gekend worden: gemiddelde burger kent wijkagent		+/-	V			V			G		+/-			V					+/-	
	Zichtbaarheid		G	G	O	G	V				v				G		G	G			
	Aansluiten bij problematiek		G		G	G	V			G	V									G	
	Aansluiten bij veiligheidsaanpak		G			V	V			G					O		G				
	Voldoende (ruimte voor) lokaal maatwerk		G	V	V		V			G					+/-		G	G	G		
	Verhouding probleemgerichte aanpak en repressie		+/-	V	+/-	V	V			G					+/-					G	
	Gebiedsgebonden werken, incl. doorwerking signalen wijkagent op teambeleid en IV-aanpak		+/-	G	V		G			+/-	+/-	G						G	G	+/-	V
	Structurele contacten bewoners/sleutelfiguren/instanties; participatie in buurtnetwerken		V	V	+/-	G	G			+/-	V					V		G	G		
	Actief betrekken bewoners bij politiebeleid (wijkgesprekken, burgerpanels)		V	O	+/-		O			G	v						O	V			
Structurele contacten met minderheden-(organisaties)			V			+/-			O	+/-		O			+/-	V		V	+/-		
Is de communicatie van de politie naar de bevolking helder en geloofwaardig			V			V				+/-	+/-				+/-	+/-	V	V	V		
Hebben burgers een beeld van de prioriteiten en aanpak van de politie t.a.v de veiligheid			V						v		O										
Integratie politie in netwerk van professionals	Actieve rol politie in overleggrema/ netwerken, veelplegersaanpak en casusoverleg jeugd		V	G	G	G				G							G		+/-		
	Informatie-uitwisseling			G	G		V			G	V		+/-	G	V		V			G	
	Communicatie			G		G					V		O	G	G		V			G	
	(Uitvoering) afspraken			G		G	G				G				G		G				
	Betrouwbaarheid politie als partner			G	G	G	G			+/-	G	G				G	V	G			
	Politie ondersteunt initiatieven (informatie, advies en protocollen)			V			v										V	G			
Verschillende invalshoeken (bijvoorbeeld politie - welzijnswerk) worden overbrugd							G													V	
Integratie politie in het bestuur	Uitvoering regie IV, incl. rolverdeling gemeente en politie		V			+/-				V	+/-			+/-	+/-		V				
	Overleg / samenwerking politie – gemeente (ambtelijk en bestuurlijk)		G	G		G	G			+/-	V				G		V	G	v		
	Overleg met gemeenteraad / aandacht voor veiligheid en politie in de raad + invloed gemeenteraad		O	O	O		O				O				G						
	Afstemming prioriteiten gemeente en politie		G	V		V	G				V				V			V			
	Ruimte voor lokale prioriteiten politie / afstemming op IV-beleid		G	V			G				G					O					
	Signalerende en agenderende rol politie			G	G	G	G					G						V	G		
De politie communiceert helder en geloofwaardig naar lokaal bestuur en politiek			G			G				+/-											
Betekenis		Respondenten	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
G	goed		1													11					
V	voldoende		2													12					
+/-	omstreden		3													13					
O	onvoldoende		4													14					
	geen uitspraak		5													15					
			6													16					
			7													17					
			8													18					
			9													19					
			10													overlast					

Bijlage 2: Overzicht gesprekspartners

- Stadsdeelvoorzitter
- Stadsdeelbestuurder
- Stadsdeelraadslid
- Stadsdeelsecretaris
- Veiligheidscoördinator stadsdeel
- Hoofd bureau woningbouwvereniging
- Accountmanager divers samenleven/samenwerken
- Districtschef
- Wijkteamchef
- Straatmanager
- Coffeeshop
- Coördinator wijkpost ouderen
- Wijkcoördinator stadsdeel
- Opbouwwerkers
- Vrijwilliger moskee
- Buurtregisseur
- Buurtregisseur
- Medewerker basispolitiezorg
- Medewerker basispolitiezorg taakaccent overlast

Bijlage 3: Samenstelling stuurgroep en onderzoeksteam

Samenstelling stuurgroep

Het onderzoek naar de ontwikkeling van de maatschappelijke integratie en legitimiteit van de politie is begeleid door een stuurgroep met de volgende samenstelling:

- prof. dr G. van den Brink, Universiteit van Tilburg / Lectoraat Gemeenschappelijke Veiligheidskunde Politieacademie
- drs. L.C.H. Gunther Moor, Stichting Maatschappij, Veiligheid en Politie
- P. van Os, Lectoraat Gemeenschappelijke Veiligheidskunde Politieacademie
- mr. M.A. Straver, Lectoraat Gemeenschappelijke Veiligheidskunde Politieacademie
- drs. H. Quint Bc., Onderzoeksgroep Politieacademie
- drs. R. Ulrich, Andersson Efficers Felix

Samenstelling onderzoeksteam

De samenstelling van het onderzoeksteam dat de case study in Amsterdam Oud West heeft verzorgd is als volgt:

- drs. F. Pieters, Andersson Efficers Felix
- drs. H. Quint Bc., Onderzoeksgroep Politieacademie
- drs. R. Ulrich, Andersson Efficers Felix, coördinatie
- dr. R. van der Wal, Onderzoeksgroep Politieacademie, redactie
- drs. C. Wiebrens, Andersson Efficers Felix